

GLAS

KOT TEDNIK - OD 1. JANUARJA 1956 KOT POLTEDNIK - OD 1. JANUARJA 1960 TRIKRAT TEDENSKO - IZDAJA CP - GORENJSKI TISK - V KRANJU - UREJUJE UREDNISKI ODBOR - GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Pristojnosti

Zaradi naglega gospodarskega in političnega razvoja so postali statuti naših občin že marsikje okoreli in dobesedno ovirajo neposredno uveljavljanje državljanov. Ena bistvenih komponent, ki naši temelje sedanjim statutom, so krajevni odbori. V času, ko smo sprejemali sedaj veljavne statute nam naša tedanja raven sposobnosti upravljanja in nekatere druge okoliščine že niso dopuščale, da bi že takrat prenesli tako široke pravice upravljanja na slehernega občana. Vzporedno s težavami in napori, ki smo jih dosegli predvsem na gospodarskem področju, pa se nam je katalila zavest in sposobnost, da lahko neposredno upravljamo predvsem v mejah komune. Po tej prehojeni poti, katero nam ne more nihče zanikati, torej lahko trdimo, da je sleherni občan sposoben upravljati in odločati v širših mejah pristojnosti, kakor mu jih sedaj določijo statuti občinskih ljudskih odborov.

Vse te težnje državljanov po neposrednem upravljanju so bile povod, da so občinski ljudski odbori pričeli razmišljati o novih statutih. Tako je občinski ljudski odbor na Jesenicah na eni svojih sej že potrdil spremembe in dopolnitve statuta, medtem ko nekatere druge občine pripravljajo osnutke. Razen navedenih razmer, ki terjajo spremembo statinov, je pomemben vzrok tudi nova upravno-teritorialna razdelitev. Ta seveda zadeva na Gorenjskem le dve komuni. Sestav nove občine se bo po združitvi tako spremenil, da ni računati na to, da bi se vedno lahko veljali stari statuti. Organizacijske spremembe namreč zahtevajo temeljite dopolnitve, mnogo postavk in določb pa bo treba postaviti popolnoma na drugo osnovno. Povedati kaj več konkretnih podatkov o novih statutih teritorialno povečanih komun, je danes še prerano, ker ti čakajo na nekatere spremembe in potrditve. Zanimivo pa je, da se bodočih statutih pojavlja vprašanje pristojnosti krajevne samouprave. To je verjetno najbolj aktualno za statut bodoče občine v Radovljici. Ta bo namreč združevala dva znana turistična središča Bled in Bohinj, katera pa njuni specifičnosti in gospodarski strukturi brez dvoma ne moremo izenačevati z ostalimi kraji. Sedaj pa se vprašujemo, koliko pristojnosti dati bodočim krajevnim odborom oziroma Mestnemu svetu na Bledu in Bohinju. Nekateri so mnenja, da v določanju pristojnosti ne kaže pretiravati, ker se s tem dejansko vračamo po drugi poti na sistem široke mreže občinskih (tedaj še krajevnih) ljudskih odborov, ki smo ga imeli pred leti in da s tem zanikamo in drobimo načela, ki so nas vodila k združevanju občin.

Pristojnosti krajevnih odborov so torej tista točka, okrog katere se vrte novi statuti občinskih ljudskih odborov. Mnenja smo, da ne bi zgrešili, če bi dejali, naj krajevni odbor rešuje vse tiste probleme, ki se nanašajo neposredno na njegov teritorij, seveda ob upoštevanju, da ti nimajo vpliva na življenje in razvoj ostale komune. Občinski ljudski odbori pa naj odločajo in sklepajo le o tistih zadevah, ki so stvar vse komune, skratka, krajevnim odborom je treba dati pri reševanju krajevnih potreb proste roke.

NA JESENICAH JE ŠTAFETO MLADOSTI SPREJELO NAD 3000 DOMAČINOV

Stafeta mladosti po Gorenjski

Nad šest tisoč mladih

je nosilo štafetno palico na 350 km dolgi poti

KRANJ, 14. aprila - Nad 6000 mladih rok je danes z Gorenjske poneslo pozdrave predsedniku republike Josipu Brozu-Titu za njegov 69. rojstni dan. V vseh krajih na Gorenjskem so priredili svečane sprejeme nosilec štafetne palice, ob poteh in cestah, kjer so šle štafetne palice, pa se je povsod zbralo na stotine Gorenjcev, da bi izročili pozdrave ljubljenu predsedniku Titu. Skupaj so nosilci štafetnih palic pretekli nad 350 km dolgo pot.

Jesenice tovariš Roman Tržan, ki jo je predal trem znanim smučarjem, in sicer Zmaji Klofutarjevi, Betki Ravtarjevi in Franciju Mraku. Na smučeh so jo ponesli naprej v dolino, kjer so jo sprejeli lovci, planinci in pripadniki JLA. V Kranjsko goro so prispeli ob 9.05 uri.

Kranjska gora, 14. aprila - Tu se je zbralo precej domačinov, da bi pozdravili nosilce štafetne palice. Na govorniškem odru so se

zbrali predstavniki pionirjev, mladine, Socialistične zveze in drugih množičnih in političnih organizacij. Vsi so prebrali pozdravna pisma tovarišu Titu. Republiški štafeti v Kranjski gori se je pridružila še lokalna iz Rateč. Tako se pionirji iz Rateč napisali v pozdravnem pismu:

»Pionirji in pionirke, člani pionirskega oddela »Ivana Mežika« iz Rateč, vam tudi letos pošiljamo prisrčne čestitke za vaš življenjski jubilej. Zavedamo se, da moramo k razvoju države tudi mi prispevati svoj del, zato vam obljubljam, tovariš Tito, da bomo postali dobri državljani.«

Štafetno palico so mladi nosili naprej, med njimi pa smo opazili v Kranjski gori tudi 69-letnega Ivana Trobenška, kako je vztrajno tekkel z mladimi srci z isto željo. Ze smo bili v Mojstrani. (Nadaljevanje na 8. strani)

Skozi Naklo je nesel štafeto tudi 84-letni Jože Sorgo

VRŠIC, 14. aprila - Danes jutraj ob 7.30 uri so nosilci štafetno palico z goriškega okraja

predali mladini kranjskega okraja. Na Vrščici jo je v imenu kranjskega okraja prevzel predsednik Občinskega odbora SZDL

predali mladini kranjskega okraja. Na Vrščici jo je v imenu kranjskega okraja prevzel predsednik Občinskega odbora SZDL

Po širokih razpravah o škofjeloškem družbenem planu

SREDSTVA KRAJEVNIM ODBOROM

IN NE KMETIJSKIM ZADRUGAM ZA VZDRŽEVANJE GOZDNIH CEST — VOLIVCI SO DALI VELIKO SPREMEMJEVALNIH PREDLOGOV — NAMESTO ZA MOSTOVE, SO ODBORNIKI ZGLASOVALI 20 MILIJONOV DINARJEV ZA POTREBE TRGOVINE

Razprave o letošnjem družbenem planu v Škofji Loki so razgibale vse organizacije, krajevne odbore in prebivalce obeh dolin, zlasti pa v sami Loki. Predlog plana je bil dvakrat pred volivci. Dvakrat je o njem razpravljali tudi občinski ljudski odbor.

Najbolj razgibani so bili zadnji zbori volivcev, na katerih so dajali spreminjevalne predloge. Ko so v ObLO sprejeli in proučili vse predloge raznih občinskih organov, društev in organizacij, delovnih kolektivov ter zborov volivcev, so šele o tem razpravljali odborniki obeh zborov ObLO dne 18. aprila in zglasovali končno besedilo. Seveda vseh želja in potreb niso mogli upoštevati, ker so daleč presegle možnost občinskega proračuna.

dinarjev na prebivalca občine. Celotni ostali razvoj in življenje te občine sloni na teh ekonomskih osnovah. Skladno s temi uspehi, ki so v večini uspehi delovnih kolektivov v industrijskih podjetjih, je predvidena razgibana gradbena dejavnost, kulturno in prosvetno življenje, povečanje komunalne dejavnosti itd., kar vse zagotavlja prebivalcem nenehno izboljšanje življenjskih razmer.

VOLIVCI SO ODLOČILI

Na zadnjih zborih volivcev so največ razpravljali o nekaterih komunalnih delih. Na vseh zborih volivcev so živahno razpravljali tudi o tem, ali naj skrb za urejevanje gozdnih cest prevzamejo kmetijske zadruge ali krajevni odbori. Za vzdrževanje gozdnih cest in vlak je predvidenih letos več kot 4 milijone dinarjev. Toda v prvotnem predlogu ObLO je bila volivcem prepuščena odločitev ali naj ta sredstva, in s tem tudi obveznosti za ta dela, zaupa-

jo kmetijskim zadrugam ali pa krajevnim odborom. Izmed 17. zborov volivcev, ki so pravočasno dostavili svoje predloge, so bili samo na Trati pri Škofji Loki v večini za kmetijske zadruge. Povsod drugje so volivci izglasovali drugo varianto — da se namreč to prepusti krajevnim odborom. Izmed 20. krajevnih odborov bo (Nadaljevanje na 2. str.)

Simpozij o nuklearnih gorivih

V četrtek, 20. aprila, se je v Radovljici pričel simpozij o nuklearnih gorivih, ki ga je organizirala Zvezna komisija za nuklearno energijo. Simpozij, ki je v prostorih Grajskega dvora in je zaprtga tipa, se udeležuje okrog 150 predstavnikov naših treh nuklearnih inštitutov in nekaterih večjih industrijskih podjetij. Namen simpozija je v tem, da si znanstveniki izmenjajo izkušnje in da vidijo, kakšne uspehe smo že dosegli na tem področju.

Pred občnim zborom ObSS Tržič

TEMELJITE PRIPRAVE

DVE KOMISIJI STA ŽE ZASEDALI, OBČNI ZBOR PA BO V SREDO, 26. APRILA

Priprave na letošnji občni zbor Občinskega sindikalnega sveta Tržič so vsekakor temeljiteše kot so bile kdajkoli poprej. Prav gotovo pa je to rezultat novega načina priprave, ki bo vsekakor zagotovil tudi večje uspehe sindikalnih organizacij v prihodnje. V Tržiču sta dotedaj zasedali že dve komisiji, in sicer za probleme delavskega upravljanja (navzočih je bilo 35 predsednikov delavskih svetov, upravnih odborov in izvršnih odborov sindikalnih podružnic) ter komisija za gospodarstvo, družbeni standard in investicije (navzočih je bilo okoli 70 ljudi). Razen teh komisij bo pred občnim zborom verjetno zasedala še komisija za probleme delavskega turizma in rekreacije, predsedstvo ObSS pa bo skupno s Klubom gospodarstvenikov organiziralo tudi razgovor z aktivom direktorjev o problemih in posledicah, ki jih za naše gospodarstvo prinaša nova delitev dohodka.

se še vedno pojavljajo težnje za povišanjem tarifnih postavk, medtem ko drugod, kjer so dosegli že precej visoko stopnjo v sistemu nagrajevanja, le-tega ne razvijajo naprej.

Ista komisija je govorila tudi o razvoju turizma v Tržiču in ugotovila, da je ta gospodarska panoga v njihovi komuni najšibkejša. Prav zaradi tega po bode morale sindikalne organizacije v prihodnje tudi precej pomagati občinskim organom pri nadaljnem razvoju turizma.

Razen tega je ta komisija razpravljala še o regresih za dopuste delavcem v javnih službah. Čeprav komisija še ni izdelala dokončnega predloga, ali naj dobijo regrese vsi ali samo tisti, ki bodo šli na letovanje, je vendar mnenja, da bi morali sredstva za dopuste prej ali slej zajemati njihovi osebni dohodki.

Medtem ko je prva komisija (10. aprila) razpravljala največ o decentralizaciji delavskega upravljanja kot ekonomski politični nujnosti, je bilo na drugi komisiji največ govora o delitvi dohodka, nagrajevanju, stanovanjski izgradnji in podobnem. Razen tega pa je ta komisija prva načela problem preorientacije tržiške in-

Če pripada, pripada

»Imate dvosobno stanovanje. Trije otroci so stalno drugje, enega imate le včasih pri sebi. Vedno stanujete pri stari mami, ki ima lastno hišo. Je to točno,« je znova vprašal predsednik poravnalnega sveta.

pravice vtiškati v moje družinske stvari, če otroci spijo pri meni ali ne. Tudi mene ne more nihče prisiliti, da sem zmeraj v stanovanju, da ne smem k materi. Toda stanovanja ne pustim. Če mi pripada, mi pripada. Kam naj sicer dam pohištvo? Teško sem ga spravila skupaj!« se je budovala

In še en primer: V mali enosobni družinski hišici živita lastnika — zakonca s sedemletnim otrokom ter še neka žena podnajemnica, ki ima posebno sobo. Zakonca bi hotela k sebi še staro mamo, ki bi jima kuhala in pazila tudi na otroka. Toda zanj nimata sobe. Prosila sta ženo, podstanovalko, naj se izseli, tožila sta in ugrinala. Zlasti še, ker je ta večinoma pri sorodnikih. Po njujih podatkih je lani v tej sobi spala samo 15 krat. Toda žena se močno brani: »Če mi zakon daje pravico, imam pravico do svoje sobe«, pravi ona. S tem sta se morala sprijazniti zakonca in otrok je zmeraj sam doma in s tem izpostavljen nevarnosti. Mora jesti suho hrano itd. Toda — če pripada, pripada!

Ljudje in dogodki

Poraz stare prakse

Vsa svetovna javnost je pretekli četrtrek z občutnim olajšanjem in z očitnim zadovoljstvom prisluhnila poročilu revolucionarne kubanske vlade, da je intervencionistična zarota doživela popoln neuspeh. Po 72 ur trajajočih hudih bojih so v noči od srede na četrtek sile kubanske vojske do kraja potolke upornike. Popolne so tudi vse ladje, s katerimi so uporniki hoteli zbežati nazaj na celino, od koder so prišli. V bojih, ki so terjali precej žrtev, so vladne čete zaplenile velike količine moderne orožja — med njim celo težke tanke — ki je vse ameriškega porekla.

Zlom zahrbitve zarote, ki so jo skoval ob blagohotni podpori uradnih krogov skupnice emigrantov v ZDA in nekaterih srednjameriških državah, znova dokazuje, da se je stara

praksa »državljanjskih vojn« preživela tudi na ameriški celini.

Zasluge za tako hitro in temeljito likvidacijo intervencije gre v prvi vrsti kubanskemu ljudstvu. Vsi Kubanci so enotno nastopili proti agresiji, čeprav so ameriški strateg močno računali na podporo »notranje opozicije« in na tej zmotni postavki skovali plan za hitro likvidacijo revolucionarnega režima. Razen tega je kubansko ljudstvo v njegovem pravičnem boju podprla tudi vsa svetovna javnost in že v začetku preprečila, da bi se dejanski inspiratorji tega »podviga« javno postavili na stran intervencije. Ze dosedanja razprava o intervenciji na Kubi v političnem odboru Generalne skupščine jasno kaže, da ni države, ki bi — vsaj javno — skušala opravičevati napad na kubansko neodvisnost. Vsa dosedanja razprava

je izvenela kot direktni opomin ZDA spriču očitne podpore interventom. Celotno državo, ki so izrazito naklonjene ameriški vladi, se v tem primeru izmikajo in nočejo direktno podpreti stališča ZDA.

Jugoslavija je bila tudi tokrat med prvimi državami v svetu, ki so odločno protestirale proti nastopnemu vmešavanju v notranje zadeve Kube in obsodile agresijo. Izjava predsednika Tita o intervenciji na Kubi je izzvala povsod v svetu veliko zanimanje, prav tako tudi govor podpredsednika Kardeža v Zvezni ljudski skupščini.

Kljub popolnemu porazu interventov pa nevarnost še ni minila. Zunanji minister ZDA Dean Rusk je še v četrtek izjavil, da je intervencija na Kubi »neka vrsta odpora, ki se bo verjetno nadaljevala«. Vse dotlej,

dokler bodo ZDA mislile, da jim je zato, ker so velika sila, dovoljeno vmešavati se v notranje zadeve manjših, bo še vedno obstajala možnost novih zaostrov. Zato bi morala prava Organizacija združenih narodov ostro obsoditi kubansko avanturo in vsakršno vmešavanje velikih v notranje zadeve manjših. Le tako bo na Karibih spet zavladal mir. Le brez vmešavanja blokovskih sil bo Kuba lahko še izbreje stopnja po lastni poti, ki jo — kot vsa zgovorno pokazali zadnji dogodki — podpira ogromna večina Kubancev.

Polom upornikov na Kubi ponovno opozarja vse, ki se žele reševati svetovne probleme s silo, da to ne vodi nikamor. Razplet dogodkov na Kubi bo samo še vzpodbudil vse napredne sile v svetu v boju za enakopravnost in neodvisnost.

— 24. aprila 1941 je bil postavljen Franc Kutscher, namestnik koroškega guvernerja, kot šef Civilne uprave na Gorenjskem z Gorenjsko in Mežlško dolino ter izdal prvo okupacijsko odredbo, po kateri se lahko zapleni vse premičnine in nepremičnine tistim ljudem, ki so sovražni ljudstvu in državi. (Blejska nemika topografija, hrani Muzej revolucije v Kranju.)

— 20. aprila 1919 se je začel v Beogradu Kongres združitve, na katerem so ustanovili Socialistično delavsko stranko Jugoslavije (komunistov). — 1940 je izbruhnila splošna stavka delavcev aeronavtične industrije v Rakovici, Beogradu in Zemunu.

— 22. aprila 1958 se je v Ljubljani začel VII. kongres ZKJ.

— Aprila 1942 so partizani likvidirali na Jesenicah župana Lukmana in Volke-deutscherja Andreja Jakla s Korolke Bele. Zaradi tega so Nemci postrelili 50 talcev.

— Aprila 1943 so partizani pri kraparskem mostu napadli nemiko žandarmerijo in ubili dva žandara. Zaradi tega so Nemci 19. 4. 1943 na križišču Kropa — Kamna gorica in Podnart ustrelili 10 talcev.

Občni zbor Gorenjske turistične zveze

KRANJ, 21. aprila — Danes dopoldne je bil v prostorih OLO Kranj 4. redni letni občni zbor Gorenjske turistične zveze. Po izvolitvi organov obnove zveze so udeleženci poslušali poročila predsednika upravnega odbora, tajnika GTZ in nadzornega odbora, za tem pa se je razvila razprava, v kateri so sodelovali predvsem predstavniki posameznih turističnih društev, ki so nazakali vrsto problemov, ki ovirajo razvoj turizma v posameznih krajih ter obširno govorili o pripravah za letošnje turistično sezono, posebno še o raznih turističnih prireditvah. Obnove zveze se je udeležil tudi predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Danilo Dougan.

Velik obisk na volitvah

KAMNIK — Volitve v zadrugi svet kmetijske zadruge Kamnik so bile v nedeljo, 16. aprila ob velikem zanimanju članov, ki so že pretekli teden na vseh 13 proizvodnih okoljih v sodelovanju s krajevnimi organizacijami SZDL predlagali kandidate za skupno kandidatno listo zadrugnega sveta. Izvolili so 30 članov kolektiva ob udeležbi 98 odstotkov članov in 30 članov izmed 820 članov zadrug. Volitve so se udeležili 803 člani ali 97 odstotkov. Prva seja zadrugnega sveta bo že prihodnji teden.

Po širokih razpravah o škofjeloškem družbenem planu SREDSTVA KRAJEVNIM ODBOROM

(Nadaljevanje s 1. strani) tako dobil za ta dela največ KO Log in sicer 600.000 dinarjev, KO Pevno 450.000, Treblja in Javorje po 400.000, Poljane 360.000, KO Hotavljice 300.000 dinarjev in podobno. To seveda v skladu z ugotovljenimi potrebami. Ta denar, kot so volivci poudarjali, morajo krajevni odbori porabiti samo za te namene. Lahko pa prepustijo izvedbo teh del tudi določeni kmetijski zadrugi.

ZAHTEVA V JAVORJU

Najbolj pa so volivci na zadnjih zborih zavzemali za reševanje posameznih komunalnih problemov njihovih krajev, kar je popolnoma razumljivo. Tako so volivci v Gabrku ugotavljali, da je treba končati cesto v Sopotniško grapo in na Gabrško goro. Volivci na Trati, v Godešiču in pri Sv. Duhu se niso strinjali s predlogom, da bi šola na Trati gradili polna štiri leta. Menili so, da je treba to gradnjo pospešiti, ker je šola zelo nujna. Na Logu, v Gorenji vasi in na Godešiču so tudi zahtevali, da je treba tam urediti avtobusna postajališča. Volivci v Stari Loki so predlagali, naj bi znižali proračunske rezerve za načrte in dali več denarja krajevnim odborom.

Veliko predlogov za nujna komunalna dela so poslali tudi iz Gorenje vasi. Tam, kot pravijo, je nujno treba zgraditi gostinski obrat »Tabor«, bencinsko črpalko, šolo je treba adaptirati ali zgraditi novo. Nujna so tudi stanovanja za učitelje in drugo. Take in

podobne predloge so poslali tudi iz Pušala, Sovodenj, Zminca in iz drugih krajev občine. Toda v večini so volivci ob spisku svojih potreb dodali zahtevo »več naj dajo« iz občinskih skladov, manj pa so se poglabili v težave, kje odvzeti, dobiti itd. Zelo resno in pravilno pa so o tem razpravljali v Javorju, kjer so predlagali poseben odlok o uvedbi krajevnega prispevka, za gradnjo ceste Javorje — Zetina.

RAJE TRGOVINO KOT MOST

Toda mnogi predlogi in nakazane potrebe volivcev so vendar tako prepričljive in nujne, da so odborniki razpravljali o njih z vso resnostjo. Zlasti v tistih krajih, kjer so prebivalci tudi sami pripravljali prispevati in delati. Tako je med drugim prišlo do zaključka, da iz letošnjih investicij črtajo dva velika izdatka in sicer gradnjo betonskega mostu čez Soro pri Seširju ter gradnjo mostu čez Suho. S tem so pridobili 20 milijonov dinarjev. Te so namenili zlasti za ureditev trgovskega lokala s knjigami in papirjem na Mestnem trgu, kar v Loki hudo pogrešajo in so volivci že zdavnaj zahtevali. Tudi ostale predloge volivcev so podrobno proučili in v kolikor niso že letos dane možnosti za njihovo uresničenje, bo to v prihodnjih letih. Precejšen del teh komunalnih problemov pa bodo morali urejevati tudi sami krajevni odbori.

— L. c.

Mimogrede v Cerkljah

V torek zvečer je bil v Cerkljah občni zbor krajevnega odbora RK, pred katerim je dr. Bohinc govoril o pomenu fluorografiranja, ki bo v prihodnjih dneh tudi v tem kraju.

Isti večer je bil tudi zaključek tečaja Rdečega križa, ki ga je obiskovalo 18 deklet iz Cerklj in bližnje okolice. Razen predavanj iz zdravstva so bila na programu tudi predavanja in vaje iz pravilne prehrane. Zaključni izpiti so pokazali, da je tečaj zelo uspešen.

Globok jarek, po katerem teče manjši potok skozi Cerklje, lepega izgleda kraja prav nič ne koristi, in to temmanj, ker nekateri domačini vanj odlagajo tudi smeti. Zato so se odločili, da bodo pokrili s cementnimi ploščami vsaj del od Ljudske milice do Gasilskega doma. Čeprav jim močno primanjkuje potrebnih sredstev, upajo, da bodo to lahko uredili še ta mesec.

V Cerkljah praznujejo krajevni praznik 1. oktobra, zato bo tudi največ proslav 20-letnice vstaje v tem času, na katere se v raznih organizacijah in društvih že pridno pripravljajo.

V okviru letošnje pionirske akcije »Pionirske igre«, bodo učenci cerkljanske osnovne šole v prihodnjem tednu obiskali vse kraje

Kmetijska zadruga, Obrtno podjetje in Trgovsko podjetje iz Cerklj, so imeli do nedavnega skupno sindikalno podružnico. Toda, ker vsako od omenjenih podjetij zaposluje 30 do 40 delavcev, so se odločili za samostojne podružnice. Imeli so že ustanovne občne zbornice in prve seje novih odborov.

Stanovanjski blok v Cerkljah bi bil prav gotovo vseljiv to zimo, saj je Obrtno podjetje Cerklje že pripravilo vse potrebne gradbene elemente, toda sedaj ne morejo dobiti potrebne opeke in to delo močno zavira; zna pa se tudi zgoditi, da ga bo povsem zaustavilo.

in pa posamezna mesta v okolici, ki so kakorkoli povezana z dogodki iz NOB.

Ze v februarju je Obrtno podjetje Cerklje pričelo graditi stanovanjski blok, ki so ga namerali dograditi že do letošnje zime. Vendar so sedaj nastale precejšnje težave, ker ne morejo dobiti potrebne opeke. Kupili so jo lahko le 7000 komadov, 21.000 opek pa so jim posodili privatniki, ki se pripravljajo na gradnjo. V novem bloku bodo 4 družinska stanovanja in 2 samski stanovanji.

Akademija v počastitev OF

STRAZIŠČE — Krajevni odbor SZDL in družbene organizacije v Strazišču pri Kranju, se že marljivo pripravljajo na svečano akademijo v počastitev ustanovitve OF, 27. aprila in 20-letnico vstaje jugoslovanskih narodov. Akademija bo v domu, TVD Partizan v Strazišču, na predvečer praznika, to je 26. aprila ob 19.30. Sodelovali bodo stražiška pevka in dramska sekcija ter člani tamkajšnega teletovadnega društva. Ob zaključku bo krajevna organizacija ZB Strazišče razvila svoj prapor.

Ob združevanju družbeno političnih organizacij z Bleda, iz Bohinja in Radovljice

Težave kadri

V TEM MESECU SE BODO VSE DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE DOKONČNO ZDRUŽILE

Novi upravno-teritorialni razdelitvi v zgornjem koncu Gorenjske se bodo morale, oziroma so se že prilagodile tudi družbeno politične organizacije. Dokončno sta se do sedaj formirala že občinski komite Zveze komunistov in občinski odbor socialistične zveze delovnega ljudstva.

Sekretar novo formiranega občinskega komiteja Zveze komunistov je postal tovariš Albin Jensterle, bivši sekretar občinskega komiteja ZK na Bledu. Med vsemi organizacijami je občinski komitej ZK že najbolje organiziran. Izvoljene ima že vse komisije in člani plenuma. Teh je skupno 30; s področja sedanje občine Radovljica 12, s področja občine Bled 10 in s področja občine Bohinj 8. Poudariti je treba, da bo prav zaradi združitve imel občinski komitej Zveze komunistov nekatere specifične oblike dela. Ne mislimo, da se bo to delo razlikovalo

zato, ker je teritorij komiteja obsežen, pač pa zato, ker bo ta zajemal tri važnejša središča. Ako primerjamo nekatere druge večje komiteje po naših gorenjskih občinah, vidimo, da je večina osnovnih organizacij skoncetrirana v kraju, kjer je tudi sedež komiteja. Teža pa se za občinski komitej v Radovljici ne more v celoti trdit. Zato bo takta razporeditev brez dvoma terjala neke nove oblike dela oziroma organizacijske prilagoditve zahtevam in potrebam.

Tudi občinski odbor SZDL je že dokončno formiran, njegov predsednik pa je tovariš Ivan Cerkovnik, bivši sekretar občinskega komiteja ZK v Bohinju. Podobno, kakor občinski komitej ZK, bo tudi občinski odbor SZDL dobil nekatere nove naloge. Občinski sindikalni svet in občinski komitej mladine pa se do sedaj še nista popolnoma formirala, pričakujemo pa lahko, da bo v tem mesecu tudi ta problem rešen. V zvezi z združevanjem občinskih

sindikalnih svetov, je bilo že več posvetovanj, prav tako tudi za združevanje mladinskih komitejev. Na teh posvetovanjih so ugotovili, da jim manjka kadrov.

Konferenca članov ZK v škofjeloški občini

Tudi pri vseh ostalih organizacijah je združevanje v zaključni fazi. Tako bodo te, ko bo usakojnjena nova upravno teritorialna razdelitev, že dokončno formirane.

Organizacije Zveze komunistov zavzete s pripravami za letno konferenco. Med prvimi pomembnimi konferencami je bila konferenca ZK v Predilnici na Trati. Komunisti so zelo resno in smelo razpravljali o nekaterih najvažnejših problemih tega področja ter o samoupravnih organih in odnosih v kolektivu. Prav tako je bila dobra konferenca ZK v tovarni Sešir. Te dni je na vrsti še 6 konferenc, v prihodnjem tednu pa 8. Vse konferenca, 20 po številu, je predvideno, da bodo končane do konca aprila. Na konferencah volijo komunisti nova vodstva osnovnih organizacij in delegate za občinsko konferenco, ki je predvidena za 27. maj.

Novo avtobusno postajališče na Bledu

Turistična sezona na Bledu se bliža z naglimi koraki. Zaradi izredno lepega vremena se na Bledu že sedaj množijo precej gostov. Obiski no števili; posebno še jeni, pa tudi dohodi so lažji kot pred leti.

Ceravno se sezona naglo bliža, pa imamo na Bledu še veliko opravil, od katerih bo odvisen nemoten potek zlasti glavne turistične sezone. Eno pomembnih opravil je gradnja novega avtobusnega postajališča. Z delom so že pričeli minuli teden, in sicer pred Jelovico in mlekarno, kjer je dovolj prostora. Dosedanje postajališče pred Kazino, bodo z dokončno gradnjo novega, povsem ukini. Ker so dela v polnem teku, računajo, da bo urejena še do glavne sezone. Po novem bo celotna površina ob cesti od Toplice do Jelovice namenjena za postajanje osebnih vozil za turiste in obiskovalce Bleda. Pokazalo se je, da je včasih v glavni sezoni to najbolj turistično območje s prometom preobremenjeno. S premetstitvijo postajališča za avtobuse in druga težja vozila pa se bo stanje znatno zboljšalo.

MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA

Turizem brez prenočišč

Mnogo smo že pisali o delu, uspehih in težavah gorenjskega turizma bodisi v Kranju, Kranjski gori, Bohinju, na Bledu itd. Tokrat pa smo se ustavili v turistično znanih, vendar nekoliko manj pomembnih krajih kot so Tržič, Skofja Loka in Cerklje.

V Tržiču smo se o nekaterih problemih turizma razgovarjali s predsednikom Turističnega društva, Gasperjem Štiblom.

— Imate za letošnje sezono kaj pogodbenih dogovorov za letovanje turistov pri vas?

— Ne, ker za to tudi nimamo pogojev. Naše turistično društvo ne razpolaga z nobenimi prostori niti pri privatnikih, medtem ko hotelskih sob sploh nimamo. Prepričani pa smo, da bo naš camping prostor na Ljubelju tudi letos dobro obiskan, saj se zanj iz leta v leto zanima več tujih, pa tudi domačih turistov. Zato bomo skušali camping prostor letos tudi vsaj nekoliko urediti.

— Ali so potem v primerjavi z leti pri vas sploh kakšne spre-

membe v zvezi s turizmom?

— Čeprav bo nekaj sprememb, vendar te spremembe bistveno ne bodo vplivale na sedanje stanje turizma kot gospodarske panoge. Po predvidevanjih bo namreč na Ljubelju uredjen »Zagarjev dom«, večji samostojni gostinski obrat, s 60 ležišči in večjo restavracijo. Sprememba pa bo tudi v tem, da občina ne bo več dala sredstev Komunalnemu podjetju za ureditev nasadov in sprehajališč v Tržiču, temveč Turističnemu društvu. S tem bo zagotovljena pravočasna uporaba sredstev, ki pa bo tudi smotnejša.

Tudi predsednik Turističnega društva v Skofji Loki, Stevo Šink, nam je odgovoril na zastavljeni vprašanji.

— Kako je s turističnimi objekti na škofjeloškem področju?

— Razen dveh weekend hišic pri novem kopališču, tu v Loki ni nobenih novih niti preurejenih objektov, ki bi obetali večjo turistično zmogljivost. Še izmed teh hišic je samo ena za goste. Prenoišče torej primanjkuje in bi bila gradnja hotela nujno potrebna.

— In kaj menite glede obiska turistov?

— Večje število gostov bi nam naredilo težave, ker jim ne moremo nuditi niti najpotrebnejšega — prenočišča.

Cerklje so eden redkih večjih krajev na Gorenjskem, kjer trenutno nimajo turističnega društva. Prav zato nismo mogli uporabiti takih vprašanj kot v drugih krajih. Ker seveda tudi predsednik TD v Cerkljah nimajo, smo se pogovarjali kar s predsednikom krajevnega odbora, tovarišem Globočnikom.

— Kje so vzroki, da je delo na turističnem področju pri vas povsem zamrlo?

— Predvsem v zelo ponesrečenem sestavu odbora, ki je bil izvoljen pred tremi leti.

— Se v Cerkljah turisti zaustavljajo za dalj časa?

— Naš kraj je pomemben predvsem za tranzitni turizem. — Za stalne goste niti prostora nimamo, saj razen nekaj sob pri privatnih gostiščih, za prenočevanje tujece nimamo potrebnih prostorov.

— Omenili ste, da boste še v tem mesecu ponovno oživel turistično društvo. Katere naj bi bile prve naloge TD?

— Od lanskega leta je za turistične namene ostalo še 25.000 din, zaprosili smo že za 100 tisoč. Vse bi uporabili za olepšanje kraja in namestitve nekaj klopice, saj gre skozi Cerklje ogromno turistov, predvsem na Krivavec.

Končna ugotovitev. Predvsem pomanjkanje prostorov za turiste. Nočitvene kapacitete so v vseh treh krajih znatno premajhne, zato je vsem povečanje števila turističnih sob glavna skrb.

Konferenca sindikata trgovskih in gostinskih delavcev

Odstranjevati nepravilnosti

Kranj, 21. aprila - Včeraj je bila v Delavskem domu v Kranju v Klubu proizvajalcev predvoilna okrajna konferenca sindikalnih podružnic trgovsko-gostinskih delavcev, ki sta se je razen delegatov udeležila tudi predsednik Republiškega odbora sindikata trgovsko-gostinskih delavcev tovariš Plazar in tajnik Okrajnega sindikalnega sveta Kranj tovariš Miro Rozman.

V poročilu je tovariš Plazar med drugim povedal nekaj zelo perečih problemov s področja trgovine in gostinstva v kranjskem okraju, zlasti se je dotaknil združevanja trgovskih podjetij v močnejše gospodarske enote. Tovariš Plazar je še dejal, da se trgovska podjetja sedaj preveč omejujejo na določeno tržišče v okviru občine, kar pa je napačno. Zaradi večjega prometa bi morala stremeti za tem, da razširijo svoje poslovanje tudi izven svoje občine. Navedel je primer Ljubljanskih mlečarn, ko so se ustanovile podružnico na Jesenicah, ali pa škofjeloškega mesarskega podjetja, ko si je tržišče ustvarilo v Ljubljani in tako tam prodalo skoraj 80 odstotkov vseh svojih izdelkov.

Kranjska »Živila« ali katero drugo trgovsko podjetje, bi brez dvoma lahko odprlo v času turistične sezone svojo poslovalnico na Bledu, ali v Bohinju. Jeseniška trgovska podjetja pa bi morala svojo trgovsko mrežo še bolj utrditi v Kranjski gori in v Ratečah.

Z razširitvijo take trgovske mreže pa so potrebna gospodarsko močnejša trgovska podjetja. Da ne bi tu obstajala bojazen, da bi potem eno trgovsko podjetje imelo monopol nad tržiščem v eni komuni, obstaja varianta, da bi ustanovili močnejša trgovska podjetja v Skofji Loki, Kranju in v Trzinu. Tako bi na primer imelo kranjsko trgovsko podjetje svoje poslovalnice tudi v Trzinu in tržišče v Kranju ali Skofji Loki, kasneje pa še po ostalih krajih Gorenjske. Z močnejšimi gospodarskimi trgovskimi podjetji bi rešili problem trgovine tudi v oddaljenih hribovskih vaseh, kjer sedaj sicer že obstajajo trgovski lokali, vendar so nerentabilni. Večja trgovska podjetja, pa bi ta problem rešila tako, da bi občasno v teh vaseh organizirala prodajo blaga in podobno.

Na predvoilni konferenci je bilo izrečeno precej kritike, zlasti na račun kranjskogorskih in blejskih trgovskih lokalov. Smo tik pred začetkom turistične sezone, toda trgovina v tem delu Gorenjske zelo šopa. Potrošniki sploh ne morejo kupiti vsega zaželenega blaga in se zaradi tega dogaja, da turisti odhajajo v druge kraje. Tu se kaže slaba oskrba trgovskih in gostinskih podjetij v gornjesavski dolini.

Gostinsko podjetje v Ratečah si je moralo poiskati solate v Italiji, ker je ni dobilo na našem tržišču. Poudarili so, da je prav tako slaba oskrba s sadjem.

Delegati so na včerajšnji predvoilni konferenci govorili tudi o notranji delitvi dohodka v gostinskih in trgovskih podjetjih. Zlasti so kritizirali kranjsko gostinsko podjetje »Delikatosa«, ki je na račun postrežnine povečalo cene plačam in jedilom, češ da je postrežnina vračunana v cenah, toda gostom tega niso prikazali, kot je to predpisano. Zgledu »Delikatosa« je sledilo še gostinsko podjetje »Jelen«. Pri tem moramo omeniti še to, da so v restavraciji »Park« postrežnina (te je bilo okrog 2 milijona dinarjev) sploh niso razdelili na osehne dohodke delavcev, marveč so ves denar dali na sklade.

Kar zadeva notranjo delitev dohodka v trgovskih podjetjih, so bili delegati mnenja, da bi morali tarifne postavke v trgovini popolnoma odstraniti in uvesti nagrajevanje po učinku, to je po ekonomskih enotah. Čimveč priložnosti bi morali dati trgovskim poslovalnicam in bi s sredstvi, ki jih je samo ostvarilo tudi same razpolagale. Lep primer je kranjska »Postrežba«. Tu so delavci zahtevali, da bi poslovalnico pri savskem mostu spremenili v samopostrežno trgovino. To so tudi naredili in dosegli 30 odstotkov večji promet. Tudi v trgovskih lokalih bi morali oceniti delovna mesta in njihovo vrednost določiti s točkami. Vrednost točke pa bi določili ob koncu vsakega meseca, ko bi imeli že jasno sliko, koliko imajo sredstev na razpolago.

Ker smo tik pred začetkom letne turistične sezone, so o tem go-

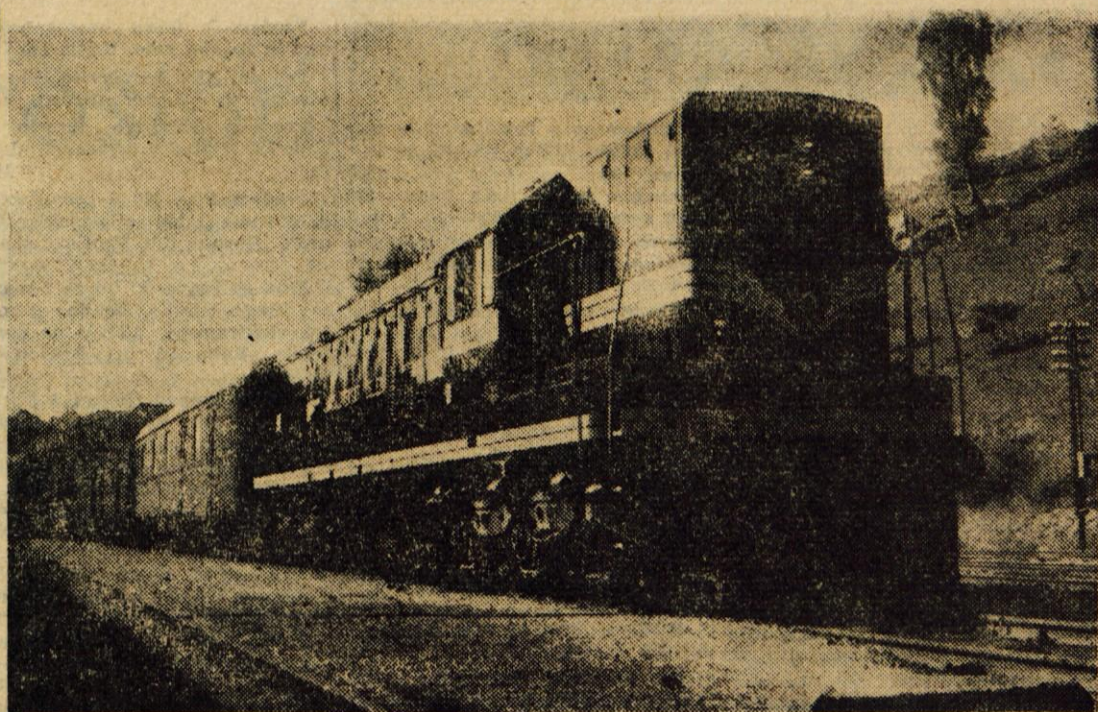
Seja sveta za zdravstvo in socialno varstvo

Kranj, 21. aprila - Danes dopoldne je bila v Kranju prva skupna seja Sveta za zdravstvo in Sveta za socialno varstvo, ki sta se sedaj združila v skupni svet. Na seji so govorili o pravilniku združenega sveta, o delovnem programu sveta in o problemih, ki se porajajo ob reorganizaciji zdravstvene službe.

vorili precej tudi na včerajšnji konferenci. Dotaknili so se turizma in gostinstva v Kranjski gori. Stanje v tem kraju je trenutno zelo kritično. V času sezone v gostinskih obratih v Kranjski gori zelo primanjkuje občasnih gostinskih delavcev. Domačini se v gostinstvu počejo zaposliti. Tu pa nastaja še drug problem, ker domačini kljub prijavljenim turističnim sobam, oddajajo te sobe kar na svojo roko, ne da bi o tem vedela glavna recepcija v hotelu »Razor«. Tako uprava hotela pride večkrat v zadrego, ko pripelje nekoga gosta k privatniku, on pa ima že »svojega« gosta kljub temu, da je imel sobo prijavljeno, da je prazna. Podobnih nepravilnosti je še več.

Zato je bil eden glavnih zaključkov včerajšnje razprave na konferenci sindikalnih podružnic trgovsko-gostinske stroke, da bodo morale prav sindikalne podružnice v gostinskih in trgovskih podjetjih paziti in odstranjevati vse nepravilnosti, ki nastajajo.

M. Živkovič

Tudi na gorenjski železniški progi so se pojavile motorne lokomotive. Vsekakor dober uvod v elektrifikacijo železnice

O razvoju hladilne tehnike pri nas

Na uspešni poti

DANES BO ODPRTA NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI SAMOSTOJNA RAZSTAVA HLADILNE OPREME — PRVI ZNANSTVENI ZAVOD ZA HLADILNO TEHNIKO NA BALKANU

Loške tovarne hladilnikov Skofja Loka bodo priredile od 22. do 29. aprila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani samostojno razstavo hladilne opreme in tehnike hlajenja. Razstava bo prav gotovo vzbudila med občinstvom veliko zanimanje, predvsem v trgovskih in gostinskih krogih. V okviru te razstave bo v dneh od 26. do 27. aprila tudi strokovno-komercialno posvetovanje o tej mladi veji tehnike, ki je s sodobnim načinom življenja neločljivo povezana.

Razvoj hladilstva v naši državi je nedvomno šele na začetku poti, čeprav lahko trdimo, da se je ta znanost pričela razvijati že pred 30 leti prav v Skofji Loki, kjer so danes Loške tovarne hladilnikov. Iz dneva v dan pa pogosteje ugotavljamo, da postaja tehnika hlajenja neločljivo povezana z razvojem trgovine, gostinstva in sploh z razvojem družbenega nivoja.

Poudarili smo že, da je proizvodnja hladilnih strojev in razvoj tehnike hlajenja v naši državi šele na začetku poti. Toda kljub temu proizvajamo že mnogo vrst hladilne opreme, ki se po ceni in kvaliteti lahko kosa s tujimi proizvodi. Primer za to naj nam bo perutinarska farma v Zalogu. Za opremo te farme se je ponudila neka italijanska firma, ki je za svoje delo zahtevala znatno večje

plačilo, kakor pa Loške tovarne hladilnikov, ki so pozneje to farmo opremile še z nekaterimi prednostmi več, kakor pa bi to storilo italijansko podjetje. Verjetno pa lahko trdimo, da je še mnogo ljudi, ki še vedno mislijo, da se hladilna oprema izdeluje le v tujini in da ne vedo, da so Loške tovarne hladilnikov tisto podjetje, ki z Jugostrojem in Georgijem Naumom, zalaga jugoslovansko tržišče s hladilno opremo.

Razvoj LTH v Skofji Loki je po svoje zanimiv, saj smo že v uvodu poudarili, da se je tu že pred 30 leti pričela razvijati hladilna tehnika. Razvoj te tovarne se po vojni ni toliko usmerjal v proizvodnjo hladilnih strojev, temveč v proizvodnjo elektromotorjev,

gasilske opreme in podobno. Prvi koraki za razvoj hladilstva so bili storjeni leta 1953, ko so Loške tovarne hladilnikov, takrat še Motor, pričele proizvajati prve hladilne omarice. Ta razvoj se je z leti še stopnjeval, nakar so pred dvema letoma prenesli vso proizvodnjo električnih motorjev v svoj obrat v Poljane in sklenili, da je treba krčiti asortiman ostalih artiklov in koristiti povečano proizvodnjo hladilne opreme in strojev. Zaradi spremenjenega proizvodnega programa je delavski svet Motorja sklenil, da se podjetje preimenuje v Loške tovarne hladilnikov.

Z namenom, da pospeši razvoj hladilne tehnike v naši državi, je bil pred petimi meseci pri Loških tovarnah hladilnikov osnovan prvi znanstveni zavod za hladilno tehniko pri nas. Namen zavoda ni izključno delati za potrebe LTH kot ustanovitelja, temveč je njegova naloga, da proučuje in poveže vse dosežane skromne dosežke na tem področju in na njih razvija tehniko hlajenja. Te naloge zavoda izvirajo že iz njegove registracije, saj je to zavod s samostojnim financiranjem in ustanovljen po določbah, po kateri se ustanavljajo znanstveni zavodi. Upravni organ je svet zavoda.

Mnenja smo, da ima ta zavod zaradi še dokaj nerazvite tehnike hlajenja še poseben pomen. Znanost je, da se tehnika hlajenja pri nas ne predava na nobeni izmed srednjih, še manj pa visokih šol, medtem ko imajo po svetu za to vejo znanosti posebne fakultete. Uspehi takega sistematičnega šolanja so vidni tudi na samem tržišču. Odkrivali smo nam to trditve potrjuje dejstvo, da je nasičenost tržišča s hladilnimi stroji v Zdrženih državah 90 procentna, v Kanadi 50 procentna, v Italiji 17 procentna, pri nas pa o kakih nasičenosti sploh ne moremo govoriti, saj bi bila po zgornji primerjavi nasičenost tržišča samo 1%. Izboljšava tega stanja pa bo zahtevala tudi vzgojo strokovnih kadrov na področju hladilne tehnike. V tem je tudi druga naloga mladega Zavoda za hladilno tehniko v Skofji Loki. Ta se bo povezal z vsemi znanstvenimi ustanovami v državi in na ta način ob nenehni praksi tudi vzgajal ozko specializirane strokovnjake za področje hladilstva.

In za konec še nekaj besed o razstavi hladilne opreme, ki bo danes odprta na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Organizatorji ne pričakujejo od te razstave posebnega komercialnega uspeha, pač pa je njihova želja, da se seznanijo javnost z njihovimi proizvodi. Priznati moramo, da LTH izdeluje vrsto izdelkov, o katerih so ljudje le slabo seznanjeni in še vedno računajo samo na uvoz. Zato bo razstava prikazala vsega tega, kar danes LTH izdeluje. Prikazane bodo klima naprave, hladilna oprema za gostinstvo in trgovino, za bolniško službo ter podobno. Razstavljeni predmeti ne bodo obiskovalcem prikazani na star klasičen način, togo, temveč je organizator poskrbel, da bodo ti videli te naprave tudi v obratovanju. Tako bo na primer razstavljeni v poslovanju kompletno opremljena mlačna restavracija. Na razstavi bodo obiskovalci postreženi tudi z različnimi informacijami o delu in ravnanju s hladilnimi stroji, o garancijski dobi za hladilne stroje, o široki mreži servisov po vsej državi, skratka o vsem, kar jih bo zanimalo.

B. F.

Gospodarske vesti

PRETIS POVEČUJE IZVOZ. — Podjetje Pretis iz Vogočja je lani izvozilo za 623 milijonov dinarjev lastnih proizvodov. Izvažali so v Vzhodno Nemčijo, Turčijo in države Bliznjega ter Daljnega vzhoda. Do konca letošnjega leta pa namerava Pretis svoj izvoz še povečati. Tako naj bi izvozilo samo motornih koles za 570 milijonov dinarjev, razen izvoza pa nameravajo poskrbeti tudi za organizacijo servisnih služb v vseh tistih državah, kamor izvažajo.

V SUBOTICI POSVETOVANJE O PROJEKTIRANJU IN INDUSTRIJI. Po sklepu upravnega odbora Zvezne industrijske zbornice bo zaradi kompleksnega proučevanja problematike projektiranja v industriji 22. maja v Subotici posvetovanje, ki mu bodo prisostvovali predstavniki industrijskih podjetij kakor tudi zastopniki prizadetih znanstvenih in projektivnih organizacij.

GRADITEV TOVARNE MLEKA V PRAHU. V Zaječaru so pričeli graditi tovarno mleka v prahu, ki bo lahko predelala vsak dan 31 tisoč litrov mleka. Gradbeni stroški tovarne znašajo okrog 360 milijonov dinarjev. Opremo za tovarno bo prispeval UNICEF.

SPOVLEEV NOVE LADJE V PULJU. V ladjedelnici v Pulju so te dni splovlili motorne ladje za prevoz tovorov v razsutem stanju. Ladja z imenom »Idrija« ima nosilnost 18.400 ton. Zgrajena je bila za Jugoslovansko banko za zunanjo trgovino.

PROIZVODNJA LIGNITA V VELENJU. Letošnji proizvodni plan velenjskega premogovnika predvideva, da bo nakopano skupaj 2,5 milijona ton lignita. Zato si je treba že v prvih mesecih prizadevati za čim večjo proizvodnjo. V prvih letošnjih mesecih so nakopali dnevno povprečno po 8200 ton lignita, oziroma več kot štiri tone na rudarja.

REKONSTRUKCIJA SIEMENS - MARTINOVE PEČI V SISKU. V metalurškem kombinatu v Zeleni Sisk so pred kratkim izročili v obratovanje rekonstruirano Siemens-Martinovo peč. Nova peč, ki uporablja kot gorivo zemeljski plin, ima vrsto prednosti pred pečmi klasičnega tipa.

Od podjetja do podjetja v tržiški občini

Gospodarske organizacije v zadregi

Zadnja leta rastejo v tržiški občini novi objekti kot gobe po dežju. Nova stanovanja, gospodarski objekti, v zadnjem času kopališče, zdravstveni dom, šola in podobno... Prav zaradi tega nas je zanimalo, koliko sredstev nameravajo ustvariti gospodarske organizacije in kakšnih novogradenj se bodo s temi sredstvi lotili letos.

REZULTAT BO ZNAN OB POLLETJU

Najprej smo se ustavili v Runu in se razgovorjal s tamkajšnjim direktorjem. Takole nam je povedal:

»Ali bomo ustvarili kak dohodek ali ne, v našem kolektivju še ne vemo. Podjetje je začelo letos s poskusno proizvodnjo, ker je bilo rekonstruirano. Prve rezultate bomo imeli šele ob polletju in takrat bomo videli uspehe našega dela.«

Verjetno ste že kljub temu govorili ali izdelali kakšne načrte,

koliko sredstev boste namenili občini za družbeni standard in koliko boste investirali za podjetje. Bi nam povedali kaj o tem?»

»Izdelali smo že podrobne načrte o delitvi dohodka, seveda pod pogojem, če nam bo poskusna proizvodnja uspela. Za družbeni standard imamo predvidenih 19 milijonov dinarjev, in sicer za gradnjo 16-stanovanjskega bloka, okoli 30 milijonov dinarjev za načrti predvidevamo za letošnjo tehnizacijo v podjetju.

Razen tega imamo velik problem tudi z obratnimi sredstvi,

katerih letno potrebujemo okoli ene milijarde dinarjev. Pred štiri leti nam je za te namene zadostovalo še pol milijarde.

Koliko sredstev bomo ustvarili pa ni samo vprašanje naše poskusne proizvodnje, temveč tudi načina delitve dohodka, ki nam še ni dokončno znan.«

SE BREZ NAČRTOV

Naslednjo »postajo« smo imeli v Trzinu, kjer smo se pogovorili s tamkajšnjim direktor takoj odgovoril:

»Prav nič še ne vemo, s kakšnimi sredstvi bomo letos razpolagali. Vse kar vemo je to, da bomo letošnjo amortizacijo (okoli 16 milijonov dinarjev) porabili za preselitev drugega obrata na matični prostor, kjer bomo uredili nove objekte, za kar pa bomo po-

trebovali okoli 48 milijonov dinarjev.

Delavski svet je odobril uporabo ostanke lanskega dohodka za naslednje namene: 3 milijone dinarjev za zdravstveni dom, nekaj nad dva milijona dinarjev za obratna sredstva, 5.250.000 dinarjev za pet stanovanj, ki jih gradimo v skupnem bloku z ObLO in nekaterimi drugimi podjetji, 500.000 dinarjev pa smo namenili za počitniški dom v Umagu v obliki regresov.

Povem vam lahko še to, da v našem kolektivju nimamo več večjih problemov zaradi stanovanj, saj smo lani 36 družinskih stanovanj dali v uporabo našim delavcem. Ostalo je morda še okoli 10 prosilcev, katerih stanovanjski problemi pa niso tako pereči, da bi jih morali že letos rešiti. Zato se bomo najprej lotili centralizacije našega podjetja (doslej je bila proizvodnja precej otežkočena, ker smo imeli dva obrata ločena drug od drugega), potem pa bomo začeli obnovljati stroje in tehnizirati podjetje.«

PRIHODILI TEDEN BO ODLIČNIEN V Bombažni predilnici in tiskal-

nici smo se razgovorjali s tehničnim direktorjem. Ta nam še ni mogel povedati nič točnega o porabi letošnjega dohodka. »S kakšnimi sredstvi bomo razpolagali, še prav nič ne vemo, zato tudi še nimamo nikakršnih konkretnih načrtov. Sicer smo jih imeli, vendar pa smo jih morali z ozirom na nove prihode delitve dohodka in nove cene tekstilnega blaga na tržišču, povsem spremeniti. O teh spremembah pa bo delavski svet razpravljaj prihodnji teden.«

Za tem smo proizvedovali, kako je v drugih podjetjih, toda povsod smo dobili približno enak odgovor. Delovni kolektivi skratka še ne vejo, s kakšnimi sredstvi bodo razpolagali, zato je še ne morejo konkretno razpravljati o uporabi ustvarjenih sredstev. Iz naših razgovorov pa lahko zaključimo, da si povsod želijo, da bi si bile gospodarske organizacije čimprej na jasnem, kako bodo lahko razporejale dohodek, medtem ko sedaj ne morejo narediti niti zaključnih računov ob tromesečju.

MALI OGLASI

PRODAM

Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa... Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa...

Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa... Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa...

Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa... Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa...

Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa... Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa...

Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa... Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa...

Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa... Prodajna mesta: Vespa, Vespa, Vespa...

TOVARNA USNJA "STANDARD", KRANJ - sprejme strojnega tehnika z večletno prakso. Plača po dogovoru.

VSEM KOMITENTOM ZHP KRANJ! Sporočamo, da je določeni datum prenosa poslov iz Zadrzne hranilnice in posojilnice, Kranj, preložen od 26. aprila na 6. maj 1961.

POZIV! Na podlagi 35. člena, II. odstavka Tarifnega pravilnika 1959/60 pozivamo vse osebe, ki so bile v 1960 v rednem delovnem razmerju z našim podjetjem, da v roku 3 mesecev od dneva te objave dvignejo osebni dohodek nad tarifno postavko po zaključnem računu za leto 1960.

LAHVALA Ob smrti našega ljubega očeta JAKOBA GABRIČA se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti v tako velikem številu, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli usno ali pismeno sožalje.

ZAHVALA Po dolgi in mučni bolezni nas je zapustil za vedno v 55. letu starosti naš nepozabni mož, oče, stari oče, brat in stric FRANC KUHAJ. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v naših najtežjih urah pomagali, poklonili vence in za izraze sožalja.

KUPIM

VOSCINE in CEBELNI VOSEK pristni odkupuje po najvišjih dnevnik cenah Zavod za čebelarstvo, Miklošičeva 30, Ljubljana 1342.

OSTALO

GELEE ROYALE - MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran proizvod Zavoda za čebelarstvo, dobiti v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri "Kemofarmaciji" 1214.

KUPI M

VOSCINE in CEBELNI VOSEK pristni odkupuje po najvišjih dnevnik cenah Zavod za čebelarstvo, Miklošičeva 30, Ljubljana 1342.

KUPI M

VOSCINE in CEBELNI VOSEK pristni odkupuje po najvišjih dnevnik cenah Zavod za čebelarstvo, Miklošičeva 30, Ljubljana 1342.

KUPI M

VOSCINE in CEBELNI VOSEK pristni odkupuje po najvišjih dnevnik cenah Zavod za čebelarstvo, Miklošičeva 30, Ljubljana 1342.

MARIJA ZGAGA, roj. Kejžar Pogreb nepozabne bo v soboto, 22. aprila popoldan na pokopališču v Sorcih. Podporezen, dne 21. aprila 1961.

MARIJA ZGAGA, roj. Kejžar Pogreb nepozabne bo v soboto, 22. aprila popoldan na pokopališču v Sorcih. Podporezen, dne 21. aprila 1961.

MARIJA ZGAGA, roj. Kejžar Pogreb nepozabne bo v soboto, 22. aprila popoldan na pokopališču v Sorcih. Podporezen, dne 21. aprila 1961.

MARIJA ZGAGA, roj. Kejžar Pogreb nepozabne bo v soboto, 22. aprila popoldan na pokopališču v Sorcih. Podporezen, dne 21. aprila 1961.

GIBANJE PROBIVALSTVA V KRANJU Poročili so se: Mihael Sintič, mizar in Olga Knez, namočenska; Peter Osredkar, soboslikar in Doroteja Urh, frizerka; Jože Stanovnik, delavec in Ema Lazar, tkalka; Alojzij Korošec, čevljar in Marija Zaplotnik, rokavičarka; Franc Jerala, klepar in Angela Franc, tkalka; Anton Sušnik, delavec in Jožeta Roblek, delavka; Pavel Zupan, soboslikar in Marija Knifec, tkalka.

RODILE SO: Marija Vodnik - dečka; Rozalija Ovsenek - dečka; Ana Alič - dečka; Ljudmila Korkal - dekljico; Štefka Troha - dečka; Ana Ovsenek - dečka; Matilda Kuralt - dečka; Marijana Juvan - dekljico; Anastazija Kamenič - dekljico; Ana Božič - dekljico; Marija Habjan - dečka; Roza Poljanec - dečka; Ivana Božič - dečka; Angela Rjavec - dekljico; Judita Lisjak - dekljico; Marija Sifrer - dečka; Marija Benedik - dekljico; Vida Pišter - dekljico; Marija Dolinšek - dekljico; Ana Ribnikar - dečka; Ana Golež - dekljico; Milka Černež - dečka; Terezija Podobnik - dečka; Marija Mlinar - dekljico; Ivana Klander - dekljico; Ana Spirovski - dečka; Stanislava Mlinar - dekljico; Matilda Thaler - dečka; Marija Grum - dečka; Vida Oman - dekljico; Ana Jaklič - dekljico; Marija Selko - dekljico; Martinka Teran - dekljico; Mira Kavčič - dekljico; Antonija Lipar - dekljico; Marija Aljančič - dečka; Aha Gštz - dekljico; Ana Suklič - dekljico; Alojzija Škrabar - dečka; Katarina Klemenčič - dečka.

UMRILI SO: Jakob Gabrik, kovar; Miro Poljanec - star 84 let.

NESEREČE

Tovarniški delavec J. C. iz Jaskala v kamniški občini, se je v ponedeljek zvečer s kolesom vrátil domov po poti proti Stahoviču. Iz neprevidnosti se je zalezel v prikolico tovornega kamiona. Odpehali so ga v bolnišnico.

SMRTNA NESREČA

Cesta skozi Tuhijsko dolino ima več nevarnih prehodov, ki zlasti v nočnem času zahtevajo od vozačev skrajno previdnost. Posebno hud je klancec na Kavranu, kjer je desni rob ceste v smeri proti Kamniku na ovinku izdolben. Vozirom kaj rado spodrsne, če prehitro vozi po robu. Pri taki hitri vožnji se je 20-letni motociklist Mirko Poljanšek te dni smrtno ponesrečil. Ureditve in asfaltiranje ceste Kranj - Kamnik - Tuhijska dolina je stalna zahteva na zborih volivcev v kamniški občini.

NEVARNO PREHITEVANJE

V Naklem je voznik osebnega avtomobila S-18024, A. G. iz Kranja, hotel prehiteti tovorni avtomobil H-24566, ki ga je upravljal A. M. iz Matulja. Pri tem je zadela v zadnji del prikolice tovornjaka in se hudo poškodoval po glavi, prsnem košu in dobil pretres možganov. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. Na osebnem avtomobilu je za 600.000 dinarjev škoda, na tovornjaku pa je le materialna.

POŽARI

Ponočni ogenj V torek, ob pol enajstih zvečer, je iz neznanega vzroka začelo goriti poslopje v Zapricah v Kamniku. Iz gorečega poslopja so rešili konja in kravo. Ker je bilo na svistih le malo krme, je hitro pogorelo ostreže in del, ki ni bil obokan. Poslopje je tik stanovanjske hiše, k sreči pa je vsek naproten veter in se ogenj ni razširil na hišo. Kamniški gasilci so ogenj kmalu zadušili, na pogorišču pa se je kljub pozni uri zbralo nekaj sto ljudi.

POŽIG

Minulo nedeljo je izbruhnil požar na vezanem kozolcu, last Ivanke Burjak, na Bukovem vrhu št. 27, v Poljanski dolini. Komisija, ki si je ogledala kraj dogodka, je ugotovila, da gre za požig. Preiskavo nadaljujejo.

JAVNA ZAHVALA

Ob hudi nesreči hčerke Andreje se najtopleje zahvaljujem s. Angelu Zupaniču, Pot na Jošta 9, za njeno nesebično in hitro pomoč. Z njeno pomočjo je bila preprečena še večja nesreča. Se enkrat iskrena hvala.

Družina Prešeren

poltovorni avto DKW, vprežni plug ter več vprežnih in nahrbtnih škroplilnic. Vsa navedena osnovna sredstva se bodo prodala na javni dražbi, ki bo v četrtek, dne 27. aprila ob 9. uri, v strojnem domu Kmetijske zadruge Skofja Loka. Prednost pri dražbi imajo kmetijske organizacije. Po pretoku ene ure, stroje lahko kupijo privatniki.

PREDAVANJE O VPLIVU DEVIZNIH SPREMENB NA RAZVOJ ZUNANJE TRGOVINE Klub gospodarstvenikov v Kranju vabi vse člane, gospodarske organizacije in ustanove na Gorenjskem na predavanje, ki bo v torek, 26. aprila, tega leta ob 17.30 v klubski dvorani v Kranju, Prešernova 11-1.

Govornil bo tovariš dr. Hugo Skala, direktor devizne direkcije Narodne banke iz Ljubljane o

VPIVU DEVIZNIH SPREMENB NA RAZVOJ ZUNANJE TRGOVINE s poudarkom na proizvodnji Gorenjsko Zaradi zelo aktualne teme se pričakuje polnočtevna udeležba.

Kropa: 22. aprila jugoslovanski barvni film MISS STON ob 20. uri; 23. aprila jugoslov.-francoski film BELI VRAG ob 15. in 19.30 uri.

Ljubno: 22. aprila franc. barvni film PEVEC IZ MEHIKE ob 20. uri; 23. aprila isti film ob 16. uri.

Bled: 22. in 23. aprila italijansko francoski film HERKUL IN KRALJICA LIDIJE.

Radovljica: 22. aprila ameriški barvni film COVBOJ ob 20. uri; 23. aprila isti film ob 14. in 18. uri; 23. aprila amer. barvni film SEDMO SIMBADOVO POTOVANJE ob 16. in 20. uri, ameriški barvni film VELIKO PREPRIČEVANJE - matineja ob 10. uri.

Skofja Loka »PREDILEC«: 22. in 23. aprila argentinski film VODJA BANDE.

Kranj »STORŽIČ«: 22. aprila ameriški barvni film DAN, KO SO DELILI OTROKE ob 15., 17., 19. in 21. uri, matineja istega filma ob 10. uri; premiera francoskega filma PREVARANTI ob 23. uri; 23. aprila kratkometražni film KRI SVOBODE, PARTIZANSKE PATRULJE in POT MIRU ob 8.30; ameriški barvni film DAN, KO SO DELILI OTROKE ob 15., 17., 19. uri; premiera domačega filma NOCI IN JUTRA ob 21. uri.

Letni kino Partizan: 22. aprila premiera domačega filma NOCI IN JUTRA ob 19.30 uri.

Stražišče »Svoboda«: 23. aprila ameriški barvni film PROIZVAJALEC DEZJA ob 16., 18. in 20. uri.

Naklo: 23. aprila ameriški barvni film PREPOVEDANA PLANETA ob 16. uri; italijanski film FORTUNELA ob 19. uri.

Cerklje »KRAVEČ«: 23. aprila ameriški barvni film WICHITA ob 16. in 19.30 uri.

Dupljava: 22. aprila franc. barvni film KOCKAR ob 20. uri; 23. apr. isti film ob 15., 17. in 19. uri.

Kamnik: 22. aprila amer. barvni film PONOSNI UPORNIK ob 20. uri; 23. aprila isti film ob 17. in 20. uri.

Gledališče Prešernovo gledališče Kranj: gostuje v soboto, 22. aprila ob 20. uri, z Alejandro Casona »DREVEŠA UMIRAJO STOJE« v Skofji Loki, v nedeljo, 23. aprila, pa z istim delom na Jesenicah ob 15. in 20. uri.

TRŽNI PROGLAD

V KRANJU Fižol 70 do 100 din, ajdova moka 80 din, ješprej 80 do 90 din, kaša 120 din, krma za kokoši 40 do 45, koruza 40, prosa 50, oves 30, krhlji 50 do 60, orehi 160, koruzna moka 55, čebulček 300 do 500 din za liter, korenček 40 do 60, sir skuta 120, surovo maslo 600 do 640, čebula 100, krompir 15 do 18, kislo zelje 40 do 50, kisla repa 50, solata 110 do 140, redkev 20 do 30, jabolka 60 do 80 din za kg, smetana 17, špinata 23, regrat 30, motovilec 30, radič 30 din za merico, jajca 19 do 22, kokoš 700, česen 5 do 10 din za kos.

OBJAVE RAZPRODAJA KMETIJSKIH STROJEV Kmetijska zadruga Skofja Loka proda naslednja osnov. sredstva: dvobrazdni plug »Steyr«, kosilnico »Steyr«, jermenico »Steyr«, mlatilnico »Zmaj«, robčak za koruzo, deteljni luščilec, 2 vprežni sejalnici, živinski voz, triler, 3 elektromotorje, 2 travniški brani,

OBJAVE V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom in znancem, da nas je nenadoma za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta MARIJA ZGAGA, roj. Kejžar

Pogreb nepozabne bo v soboto, 22. aprila popoldan na pokopališču v Sorcih. Podporezen, dne 21. aprila 1961.

Zalujoči sinovi: Mirko z družino, Janez, Franc, Rudi in Drago; hčerki Dora in Mici z družino, na ter ostalo sorodstvo

MARIJA ZGAGA, roj. Kejžar Pogreb nepozabne bo v soboto, 22. aprila popoldan na pokopališču v Sorcih. Podporezen, dne 21. aprila 1961.

Zalujoči sinovi: Mirko z družino, Janez, Franc, Rudi in Drago; hčerki Dora in Mici z družino, na ter ostalo sorodstvo

MARIJA ZGAGA, roj. Kejžar Pogreb nepozabne bo v soboto, 22. aprila popoldan na pokopališču v Sorcih. Podporezen, dne 21. aprila 1961.

Ob tednu muzejev

Največji problem: prostori

Vsako leto praznujemo Teden muzejev. Prav zato, ker je muzejska dejavnost izrednega družbenega pomena, smo zaprosili tovariša Ceneza Avguščina, kustosa kranjskega Mestnega muzeja, za nekaj besed o muzejski dejavnosti na Gorenjskem.

»Letošnji teden muzejev,« je pričel tovariš Avguščin, »je poseben 20-letni jubilej. Prav zato so ga po vsej Gorenjski - v Kranju imamo v teh dneh kar dve razstavi: razstavo dokumentarnega gradiva iz prvih dni vojne in predvojne revolucije - namnega delavskega gibanja in razstavo ljudske umetnosti ter arheoloških najdb na blejskem gradu - še posebno skrbno pripravili.«

»Vsekakor je treba poudariti,« je nadaljeval, »zakaj ob tleh dnevih se navadno sprašujemo po uspehih in jih ocenjujemo, da je muzejska dejavnost od osvoboditve pa do danes na Gorenjskem zabeležila res lepe uspehe. Razen Muzeja v Skofji Loki, ki je bil ustanovljen že pred vojno, smo po vojni na Gorenjskem dobili številne nove muzeje: Kovaški muzej v Kropi, Tehnični in Planinski muzej na Jesenicah, Čebelarski muzej v Radovljici, Mestni muzej v Kranju, Muzej NOB v Kranju in Tehniški muzej v Trzinu. Poleg teh obstajata na Gorenjskem še dve muzejski zbirki - muzej sakralne umetnosti na blejskem otoku in muzejska zbirka na blejskem gradu, ki sodi v sklop Narodnega muzeja v Ljubljani.«

»Razumljivo je,« je poudaril tovariš Avguščin, »da pa se vsi ti muzeji, razen redkih izjem, srečujejo s številnimi problemi, med katerimi je vprašanje prostorov verjetno najpomembnejše. Sicer sta to vprašanje v zadnjem času zadovoljivo rešila škofjeloški muzej in pa muzej na Jesenicah.«

Povprašal sem po dejavnosti posameznih muzejev. Tovariš Avguščin je povedal takole:

»Škofjeloški muzej je z novo razporeditvijo razstavnega gradiva v prostorih Loškega gradu postal eden najprivlačnejših v Sloveniji ter tako posredno, tudi povsem razumljivo, zelo pomemben faktor pri razvoju turizma v tem območju. Radovljiki čebelarski muzej je prvi tovrstni muzej v Jugoslaviji. Muzej, ki ima prostore v radovljiki graščini, hrani gradivo o razvoju čebelarstva na Gorenjskem - panjske kornice, najrazličnejše panje, stikalnice in ostale čebelarke pripravke. V Ruardovi graščini na Jesenicah ima prostore jeseniški muzej. Muzej prikazuje razvoj fužinarstva v tem delu Gorenjske, medtem ko govori o rudokopih in fužinah na Jelovici in v dolini Lipnice, kropski Kovaški mu-

zej. Slednjemu so vsekakor potrebni dodatni prostori. Za zbiranje gradiva tehniške zgodovine Trzica, je bil ustanovljen trziški Tehniški muzej, ki pa si vse do danes ni mogel najti prostorov za svojo bogato zbirko.«

Tovariša Avguščina sem povprašal še po kranjskem Mestnem muzeju in njegovi dejavnosti. Tovariš Avguščin je za hip stopil k polici po kup rdečih map, potem pa mi je pripovedoval:

»Muzej je bil ustanovljen v letu 1953, njegovo delovno področje pa je v celoti teritorij Gorenjske, razen škofjeloškega okoliša. Muzej ima več oddelkov: arheološkega, kulturno-zgodovinskega, etnografskega in restavratorskega. Muzej je zbral doslej eno največjih zbirk etnografskega gradiva in številne ostanke iz različnih arheoloških obdobij. (Nasleje iz mlajše kamene dobe v Drulovki pri Kranju, staroslovansko nekropolo v Kranju in na blejskem gradu ter številne materiale iz iz manjših najdišč iz okolice Kranja). Kulturno-zgodovinska zbirka obsega bogato zbirko ur, orožja, porcelana, najrazličnejšega posodja ter številna stikarska in kiparska dela vse od gotike pa do impresionizma. Izredno delovna,« je poudaril tovariš Avguščin, »je tudi restavratorska delavnica, ki restavrira zbrani material in ga pripravlja za razstave. Ta delavnica obenem skrbi tudi za spomenike na območju kranjske komunne.«

»Prav gotovo so prostori ključni problem kranjskega Mestnega muzeja. Tako si je moral muzej najti posebne oblike dela. Muzej ni mogel razstaviti vsega materiala, ampak je moral poiskati svoj krog udeleževanja v občinskih razstavah. Tako je muzej od svojega začetka pa do danes imel 227 razstav. Razstave so bile predvsem s področja etnografije, likovne umetnosti, spomeniškega varstva itd. Teh 227 razstav si je od leta 1953 ogledalo doslej več kot 600.000 prebivalcev (samo lani 98.226). Naloga razstav, še zlasti likovnih, je vzgoja občinstva. Če k temu pristajemo še dejstvo, da predstavljajo šolska mladina več kot polovico obiskovalcev, smo s temi prizadevanji prav zares lahko zadovoljni,« je zaključil tovariš Avguščin, a takoj spet pristavil:

»V interesu skupnosti je pa razumljivo, da se material, ki je danes spraviljen po raznih nemogočih skladiščih in ki predstavlja dokajšnjo vrednost, namesti v ustreznih prostorih. Zbrano gradivo predstavlja ne samo izredno pomemben zgodovinski dokument,

ampak je po svoji funkciji med drugim pomemben faktor pri povežovanju šolskega pouka z muzejem. Prostore imamo obljubljen v gradu Kieselstein, vendar jih bomo dobili šele, ko bo grad izpraznjen. Danes je v njem namreč Vajenski dom. Ker pa so zbrani predmeti shranjeni v skrajno nemogočih razmerah, se pojavlja vprašanje, da bodo propadli še preden bomo uspeli rešiti problem prostorov - in prav zato bi bilo treba o tem razmišljati takoj.«

Ob koncu sem prosil tovariša Avguščina še za nekaj besed o Muzeju NOB. Povedal mi je, da je Muzej NOB pravkar pripravil razstavo v muzejski hiši in da je v teh poslednjih letih zbral ogromno dokumentarnega gradiva iz obdobja zadnje vojne in delavskega gibanja pred vojno. Muzej NOB je čudovito uredil Muzej talcev v Begunjah. »Tudi tu bo treba razmišljati o prostorih in najti dokončno rešitev - ne le začasne - tako da bo muzej lahko s svojo dragoceno zbirko v celoti na vpogled občinstvu,« je zaključil. J. K.

Filmi, ki jih gledamo

VLAK - po filmu »Pepel in diamanti« prihaja k nam težko pričakovani poljski film »Vlak« (Pociąg). Film je eno najboljših del zadnjih let in je bil nagrajen z zlato plaketo evropskega tehniškega združenja na festivalu v Benetkah leta 1959. Scenarij za film sta napisala Jerzy Lutowski in Jerzy Kawalerowicz. Film je režiral Jerzy Kawalerowicz (Senca in resnični konec vojne sta poleg Vlaka vrh njegovega ustvarjanja).

Film pripoveduje o ljudeh, ki se peljejo z vlakom proti morju. Med potniki je mlado dekle, ki se vrača k svojemu nekdanjemu ljubimcu po maščevanje; duhovnika, ki gresta na božjo pot; mladi zakonski par; zdravnik, ki mu je ta dan umrlo mlado dekle na operacijski mizi; postaran odvetnik z ženo in še številni drugi ljudje. Ob vseh teh ljudeh in njihovih medsebojnih srečanjih so stihali naslikali svojo preprosto a izredno simbolično pripoved o ljudeh.

Današnja smer v poljski kinematografiji je morda ena najzanimivejših, če odhajemo italijanski novi realizem. Že s pred kratkim predvajanim Wajdinem »Pepel in diamanti«, smo se prvič srečali s sve-

tom poljskih ustvarjalcev. »Vlak« pomeni v nekem smislu le poglavlje iskanje vsega, predvsem pa človeka, ki raste v obdobju, ko se krhajo stara moralna načela in vstaja nova, a ob njih tudi stran poti. Za nove smeri v poljski kinematografiji je značilna izredna psihološka poglobljenost, številni momenti kritičnega realizma in dostikrat simbolistični pristop k temi.

Vsi ljudje, ki jih je Kawalerowicz naslikal v svoji umetniški (nekateri so zelo prožno prikazani), so tipični ljudje s ceste, ljudje s svojimi svetlimi in temnimi platmi. Njihova življenja so tipično človeška brez idealiziranih človeških likov. In prav ta občutljivost, ki jo prinaša s seboj film ima še poseben čar. Ustvarjalci niso formalno v srečanjih teh ljudi, ki so jih naslikali tako tipično človeško, obodili niti enih niti drugih, ampak so končno sodbo pripustili gledalčevemu jazu. Film pa ni bogat le zaradi vsebine, ampak predvsem tudi po uporabljenih izraznih sredstvih. Čudoviti so nekateri posnetki (lov za morilcem in spremljava s pasjim ležajem, prizori obsojencev itd.). Vsekakor je film zelo zelo dober in si ga velja ogledati. P. B.

Poljanska dolina pred 1000 leti

Ena izmed zadnjih novostih v škofjeloškem muzeju je poseben oddelček pod naslovom »Loško gošpstvo in njegovi podložniki«. Gradivo o tem zgodovinskem razvoju so prikazali že lani kot posebno občasno razstavo. Toda velik obisk in zanimanje za to gradivo je bil povod, da so letos v njihovem muzeju dodelili poseben prostor temu gradivu.

Oddelček prikazuje dve značilni obdobji: Prva je kolonizacijska doba, ko je tamkajšnja gospoda začela naseljevati nekatero še neobjudene kraje, krčiti gozdove itd. V okolico Zabnice in Bitnja je prišlo več bavarskih Nemcev, okrog Sorice nekaj Nemcev iz Tirolskega, v Zelezniške pa skupina Furlanov, ki so se tam začeli ukvarjati s fužinarstvom. Večina pa je bilo Slovencev. Ta doba je trajala od 973 leta do 14. stoletja. Naslednje dobo, do 1630, pa imenujemo »rovčarsko«. Takrat so poleg velikih kmetij začele nastajati manjše posesti. Ljudje so začeli iskati drugih možnosti za življenje, zlasti z obrtno dejavnostjo. Ta razvoj je prikazan z mnogimi originalnimi dokumenti o podeljevanju in izročanju raznih posestev in podobno. Najpomembnejši pa je spis iz leta 973 (skoraj pred 1000 leti) s katerim je

cesar Oton II podelil škofu Abrahamu del Poljanske doline in del Sorškega polja. Ta listina, ki je obiskovalcem prikazana s fotokopijo, je hkrati tudi najstarejši pisani dokument tega muzeja iz zgodovine škofjeloškega območja.

V okviru letošnjega Teda muzeja pa so tam uvedli še eno novost. V oddelku NOB so uredili stalno dejavno službo članov ZB za vse nedelje in praznike. Ob takih dnevih namreč prihaja veliko obiskovalcev. Preživeli bori hočejo na tak način obiskovalcem nuditi podrobnejša pojasnila o raznih dogodkih in tako uveljavljati ta del muzeja. - I. e.

Slovenski oktet je ogrel Ločane

V nabito polni dvorani DPD Svoboda v Skofji Loki je 17. aprila zvečer imel koncert naš znani slovenski oktet iz Ljubljane. V prvem delu svojega programa so zapeli pesmi pred renesančno dobo in pesmi različnih narodov, med katerimi so poslušalce najbolj navdušile Ernske duhovne pesmi.

V drugem delu programa pa so zapeli pesmi bratskih narodov naše domovine in več slovenskih narodnih pesmi, med katerimi je žela največ uspeha »Ribiška Vre vre, mi smo Ribančani«. Po burnem aplavzu poslušalcev, so gostje za slovo zapeli še pesem »Zabe«.

Ob tem kulturnem dogodku v Loki lahko zabeležimo, da naši ljudje visoko cenijo tovrstno umetnost, ki so jo umetniško dovršeno in z vsem občutkom zapeli gostje iz Ljubljane.

Prepolna dvorana Svobode je lep dokaz, da se Ločani živo zanimajo ne samo za zabavno in drugo glasbo, marveč prav tako tudi za naše narodno pesem. Zal pa imajo Ločani le poredko podobne prireditve.

Uspel kulturno-prosvetni večer

Bled - Kulturno-prosvetno društvo Bled je priredilo minul teden koncertni večer z nastopom blejskega pevskega zbora in folklorne skupine. Občinstvu so se predstavili recitatorji in pevci, mladi pa so občili prizor o Jurčičevem Krjavlju. Na prireditvi je vodstvo šole izreklo priznanje za uspešno delo folklorne skupine in pevskega zbora, pa tudi nekaterim posameznikom.

Cez 5 dni okrajna revija mladinskih pevskih zborov

V počastitev 20. obletnice ljudske vstaje so tudi mladinski pevski zbori naših šol izvedli široko mobilizacijo svoje dejavnosti. V pripravah na celjski mladinski festival so občinski sveti Svoboda in prosvetnih društev izvedli občinske revije mladinskih pevskih zborov. V našem okraju je ta mobilizacija zajela 2804 mladih pevcev in 88 članov instrumentalnih skupin. Tako je na občinski reviji v Trzinu pelo 70 mladih pevcev, na Bledu in v Bohinju 215, v Šk. Loki 377, v Kranju 1106, na Jesenicah 646 in v Radovljici 390.

Najboljši tro- in štiri glasni pevski zbori bodo nastopili na okrajni reviji 26. aprila na Jesenicah, in sicer: pevski zbor osnovne šole Bled pod zborovodjem Petrom Nukom, zbor osnovne šole Bohinjska Bistrica, ki ga vodi zborovodja Cilka Mazl - zbor osnovne šole Zeleznički pod vodstvom Antona Lotriča - zbor osnovne šole Škofja Loka pod vodstvom Janka Jociča - zbor osnovnih šol »France Prešeren« - pod vodstvom Eda Osabnika - osnovne šole »Simona Jenka« pod

vodstvom Fraceta Grudna, osnovne šole »Lucijan Seljak« pod vodstvom Antona Dolinskega in mešani mladinski pevski zbor DPD Svoboda »France Prešeren« iz Kranja pod vodstvom Janka Pribošiča ter pevska zborova osnovne šole »Tone Cufar« z Jesenic pod vod-

stvom Poldeta Mejača in pevski zbor osnovne šole iz Radovljice pod vodstvom Janeza Jemca. Pevski zbor, ki bo na okrajni reviji dosegel najvišjo kvaliteto, bo zastopal naš okraj na republiški reviji v Celju, ki bo od 20. do 23. maja v Celju. P. L.

Letošnje občinske revije so pokazale vsestranski napredek, tako v organizacijskem, kakor v programskem in kvalitativnem pogledu. Zato upamo, da bo na okrajni reviji izbrani pevski zbor častno zastopal naš okraj na republiški reviji. P. L.

USPEH NA JESENICAH

Se o občinski reviji pionirskih in mladinskih pevskih zborov

Svet Svoboda in prosvetnih društev jeseniške občine je letos prvič priredil pevsko revijo pionirskih in mladinskih zborov. Vse šole na področju jeseniške občine razele dveh (iz Dovelja in Blejske Dobrave) so se vabilu odzvale in svoje zore za revijo skrbno pripravljale. Računali so, da se bo udeležilo revije v skupnem 500 mladih pevcev, prijavljena števila nastopajočih pa so prekoračili kar za 200 in so zabeležili uspeh v vsej pevski zgodovini prvi nastop s 700 pevci, ki so se z dobro organizacijo kar hitro zvrstili na odru čufarjevega gledališča. Revija je pričel pionirski

zbor osnovne šole Hrušica, ki ga je vodil Janko Kavalar. Temu so sledili pionirski pevski zbor osnovne šole Koroška Bela, pod vodstvom Leopolda Mejača, pionirski pevski zbor osnovne šole Zirovnica pod vodstvom Amalije Stern, pionirski zbor osnovne šole Kranja gora pod vodstvom Hermine Zerjav, osnovne šole »Tone Cufar« z Jesenic pod vodstvom Leopolda Mejača in za zaključek prvega dela; mladinski pevski zbor jeseniške gimnazije pod vodstvom Poldeta Ulaže. V drugem delu pa so nastopili mladinski pevski zbori v temle razporedu: osnovna šola Zirovnica pod

vodstvom Marjana Jemca, osnovna šola Koroška Bela pod vodstvom Leopolda Mejača, osnovna šola »Prežihov Voranc« Jesenice pod vodstvom Silve Gračnerjeve, osnovne šole »Tone Cufar« pod vodstvom Leopolda Mejača in za zaključek združen zbori z nad 300 pevci pod vodstvom Leopolda Mejača, ki je na reviji vodil kar pet zborov. Večina zborov je imela dobro izbrane pesmi, ki so jih zapeli mladi pevci pristrčno in tudi lepo. Komisija, ki je zore poslušala je tudi lahko ugotovila, da razpolagajo šole na področju jeseniške občine z dobrimi učitelji petja in da se je petje na šolah šele zadnja leta in posebno šole zadnje leto premaknilo in uvrstilo v raven ostalih predmetov na šoli. Mirno lahko trdimo, da jeseniška občina za ostalimi občinami v organiziranju mladinskih pevskih revij ni zaostajala in je upanje, da bo tudi okrajna revija na Jesenicah upravičena.

Z vsakoletnimi revijami pionirskih in mladinskih zborov ne bo le podan prispevek k gojenju naše pesni na šolah, marveč tudi precejšen prispevek k ponovni uvrstitvi vse lokalne glasbe na tisto raven, ki našemu narodu in naši pesmi pripada. U.

Šest mladih v Mariboru

V Mariboru bo v dneb 22. in 23. aprila republiška revija najboljših mladih solistov glasbenih šol Slovenije. Iz kranjskega okraja bodo na tej reviji nastopili: violonist Miheč Pogačnik, violončelist Branko Markič, pianista Lija Lipar, Marjan Selikar iz Kranja in Maruša Kleč z Jesenice. V ostri konkurenci jim želimo kar največ uspeha.

NOVICE s knjižne police

NOVICE S KNJIŽNE POLICE

PTICE LETIJO V DALJAVO

Pesniški opus dokaj obsežnega razdobja ustvarjanja pesnika Franceta Filipiča, dobivamo s knjižico pesmi »Ptice letijo v daljavo« v mariborskih Obzorjih. Pesnik France Filipič nam je s svojo zbirko prikazal, pravzaprav segel v svoji problematiki izredno široko, saj se v njegovem največjem delu srečamo s poezijo, ki sega v dni naše revolucije in pa širokega obdobja vojne graditve. Se zlasti so po svoji slogovni strukturi zanimivi verzji razdelka v knjigi - Odgnjeni obraz. Zbirko zaključuje Filipičeva zbrana pesnitev, ki je velikokrat na naših odrih - Pohorski bataljon. Vsekakor bo Filipičeva zbirka prijeten gost naših knjigarn in knjižnic.

VELIKE DRUZINE

Po silajni filmski realizaciji, od koder problematiko Velikih družin, Mauricea Druona dovolj dobro poznamo, dobivamo zdaj delo samo pri mariborskih Obzorjih tudi v slovenščini. Avtorja doslej vsaj po literarnih delih pri nas nismo poznali, sodi pa po mnenju književnih kritikov med najboljše sodobne francoske romanopisce. »Velike družine« sodijo po svoji problematiki v vrst družinskih kronik. Maurice Druon nam je v tem svojem delu, kjer nepriznane sila visoko francosko družbo in njene stran poti, z izrednim dostojanstvom umetnika-razsodnika, povedal toliko o ljudeh in njihovih slabostih. Njegova slika vrha francoske družbe je podoba dekadentne predvojnne francoske buržoazije.

SVITANJE - Kočo Racina, velikega makedonskega pesnika, pravzaprav začetnika nove makedonske književnosti, Slovenci dokaj slabo poznamo. S svitanjem ga tokrat dobivamo v prevodu Ivana Minattija in Mileta Klopčiča ob obširni spremni besedi makedonskega slavista Aleksandra Spasova pri Državni založbi Slovenije tudi v slovenskem prevodu. Koča Racina je s svojo celotno podobno - podobo neuklonljivega revolucionarja blesteč lik v makedonski književnosti. To tudi še posebej zato, ker je s svojo naslonitvijo na makedonsko ljudsko pesem in pa s tem, da je pisal v makedonščini izredno veliko pripomogel pri afirmaciji makedonskega knjižnega jezika. Zbirke Beli mugri (Svitanje), ki je prvič izšla dve leti pred drugo svetovno vojno, smo res lahko veselili.

LEPOTEC CHERI - Zelo pomembno francosko pisateljico Colette pri nas že poznamo po nekaterih krajših delih. Pri Državni založbi Slovenije

je v teh dneh v knjižni zbirki Kiosk in v prevodu Silvestra Škerija izšlo prikupno delo - Lepotec Cheri. V svojem delu je pisateljica segla v francosko dekadentno družbo pred prvo svetovno vojno in nam z velikim znanjem in svojim izrazitim darom za opazovanje naslikala pristno pariško družbo. Po knjigi bo rad segel vsakdo.

OKLOPNI VLAK, vsevoloda Ivanova, znanega sovjetskega proletarskega književnika, je literarna stvaritev izza let po prvi svetovni vojni (1921). Oklopni vlak sodi danes med klasične dela sovjetske revolucionarne književnosti. V tem svojem delu pisatelj pripravi živlo sliko sovjetskega svetovnega vojnega vzhoda. Z delom, iz katerega veže neka silna notranja simbolika, boja golokrilih ruskih kmetov z oklopni vlakom, je avtor uspel, saj je bilo kasneje delo dramatično in je danes izredno pogosto na sporedu sovjetskih gledališč.

I V E R I

- Te dni je izšla druga številka letošnjega letnika, časopisa za družbeno vprašanja »Naša stvarnost«. V številki piše Zdenko Has o nadaljnjem razvoju socialnega zavarovanja pri nas, Milivoje Kovarčević o komunalnem sistemu, Miodrag Žika-Avramović o originalnosti sindikalnega pokreta v Ameriki. Cena posamezni številki je 100 dinarjev.

- Skladba, ki jo poje Djordje Marjanović - Adio Marija, je bila minul teden najpopularnejša skladba zabavnega žanra.

- Italijanski filmski ustvarjalci bodo letos poslali v Cannes svojo zvezdo Claudio Cardinale.

- Ta teden so v znanem kalifornijskem letovišču Santa Monica podelili najvišje nagrade na področju filmske umetnosti - ZDA - Oscarja. Nagrado za najboljšo žensko vlogo je dobila Elizabeth Taylor, za moško pa Burt Lancaster. Za najboljši film so ocenili »Apartment« s Jackom Lemmonom in Shirley Mac Laine v glavnih vlogah. Film je režiral Billy Wilder. Ingmar Bergman je dobil to najvišjo nagrado za film »The Virgin Springs«, ki so ga proglasili za najboljši tuji film.

- Pretekli teden je bila v zagrebškem kinu Central svečana premiera novega slovenskega filma »Ti loviš«. Film je režiral France Kosmač, svečano premiero pa so obhvali najboljši dijaki na zagrebški šoli.

»Domovina ali smrt« je vodilno geslo v Kubi. Takšna parola je tudi nad vhodom Konfederacije kubanskih delavcev, pod njo pa sta naslikana kmet in delavec

Božanski Nil - jutri

Zemlje za 15 milijonov kmetov

Nil in Egipt. To je nekaj prav tako nerazdružljivega, kot mlinsko kolo in voda. Drugo je brez drugega nepomembno. Zaradi Nila je nastala stara egipčanska civilizacija. Nil je dal Egipčanom moč in bogastvo, dal jim je umetnost, religijo in nesmrtnost.

Rjave vode Nila, ki se vsako leto zlivajo čez polja, hranijo tudi današnje prijateljske Egipčane. Do koder seže ob poplavih voda, do tu seže življenje, vse drugo je suho, pešeno, mrtvo.

Podnebje ob Nilu je angleške kolonizatorje spodbudilo, da so v to deželo vložili nekaj več kot v druge kolonije. Dežela, ki dvakrat na leto rodi žito, kjer raste najboljši bombaž in kjer so ljudje

skromni po svojih zahtevah, je bila zanje zlata jama. Zgradili so jez pod Asuanom in tako omogočili, da urejajo vode Nila po svoji volji in da za jezom ostaja vodna rezerva za sušne dni.

Združena arabska republika je po revoluciji stopila v obdobje kapitalne izgradnje. Načrti naših prijateljev so veliki. Nacionalizacija industrije, Sueskega prekopca, tancištva in drugih gospodarskih področij, je imela za cilj — akumulirati čimveč sredstev za izgradnjo. Sprejeli so petletni načrt, v katerem je v ospredju nov Asuanski jez, nov vir energije, osnova za razširitev plodne zemlje. To je načrt, ki presega veličnost piramid in templjev, ki

bo dal več bogastva, kot so ga imeli davni vladarji v svojih faraonskih grobnicah.

Nov Asuanski jez bo povzročil, da bo voda pokrila 19.200 km² puščave. Zalila bo številna puščavska naselja in premnoge spomenike večtisoletne kulture bo treba rešiti nevarnosti potopitve. Pregrada jez bo visoka 110 metrov, dolga pa 5 km, za njo pa se bo zgradil nabralo na milijarde kubičnih metrov vode, ki bo poganjala gigantske hidrocentrale z zmogljivostjo 2,5 milijona kilovatih ur na dan, v ustreznem času pa polnila kanale med dve-točimi polji in vrtovi.

Z Asuanskim jezmom bo ZAR pridobila okoli 400.000 km² plodne zemlje na področjih, kjer zdaj v pesku komaj životarijo redki šopi ostre puščavske trave. Na tako melioriranih področjih bo našlo zaposlitev in kruh okoli 4 milijone felahov, ki so brez zemlje, kajti Egipt ni samo najbolj naseleljeno področje v Afriki, temveč tudi v svetovnem merilu (seveda v mejah plodnega ozemlja ob Nilu).

Asuanski jez je v gradnji. Velik del pomoči, pa tudi strokovno vodstvo gradnje je prevzela SZ in prehitela Ameriko, ki je postavljala nemogoče pogoje.

Jutri bo božanski Nil dajal prebivalcem ZAR večji kos kruha. Nekdo se Egipčani darovali Nilu v avgustovskih svečanostih najlepša dekleta. Danes žrtvujejo svoje vneto delo, svoje žulje in pot svojega obraza. Rjave vode Nila ne bodo več vzrok strahopostovanja in ročičih molitev, v njih se bo zrcalila zavest in ponos nad delom njihovih rok.

Gospodarski razvoj Združene arabske republike

Standard in naravni prirastek

Južna provinca ZAR Egipt meri približno 1 milijon kv. kilometrov. Do sedaj izkoriščajo gospodarsko le okrog 3 odstotke zemlje. Od dohodkov, ki jih zagotavljata ta dva milijona in pol hektarov, naj bi živel 80 odstotkov prebivalstva, ki se v Egiptu ukvarja s kmetijstvom — torej skoraj 21 milijonov ljudi.

V severni provinci (Siriji) je položaj nekoliko boljši, zakaj celotne površine izkoriščajo skoraj 2 %.

Rešitev problemov, na katere opozarjajo te suhe številke, je zelo kompleksna. Vodstvo države je moralo v napad v več frontah hkrati: zagotoviti je moralo nove obdelovalne površine, skrbeti za

to, da le-te novi lastniki obdelujejo kar najbolj sodobno in kar najbolj donosno. To pomeni, da si je država naprtila na ramena precejšen del finančnih sredstev za to modernizacijo bodisi v obliki dolgoročnih posojil bodisi vnaprej odpisane prispevke. Da bi zaposlila odvečno delovno silo, ustanavlja najprej malovaško predelovalno industrijo. Za tiste pa, ki zapuščajo zemljo in iščejo delo drugod, skrbi polletni plan in pospešena industrializacija. To je tolikanj bolj potrebno, kajti podatki o naravnem prirastku kaže-

jo, da se je prebivalstvo Južne provincine v zadnjih 40 letih pomnožilo za 100 %.

Prav zato se mora država spoprijeti tudi s kulturno zaostalostjo. Brez učinkovitega nadzora rojstev, bodo dala sedanja res velika in tudi že uspešna prizadevanja za vsestranski razvoj gospodarstva, le delne rezultate. Ta prizadevanja bi v sedanjih okoliščinah le zelo omejeno dvignila življenjsko raven. Zaradi nizke kulturne ravni in visokega odstotka nepismenosti, je ta naloga prav gotovo med najtežjimi. Za uspešnost na tej fronti bo zato moralo vodstvo mobilizirati vse primarne organe — od državnih, prosvetnih, zdravstvenih, do posameznih strokovnih, družbenih in množičnih organizacij.

ZAR — ustavna ureditev

Predsednik Združene arabske republike je Gamal Abdel Naser. Začasna ustava, sprejeta 5. marca 1958, določa, da stoji na čelu države predsednik, ki ima izvršna oblast. — Pomagajo pa mu eden ali več podpredsednikov, ki jih imenuje sam. Predsednik imenuje in odstavlja ministre, predlaga skupščini zakonske načrte ter ima pravico veta nanje. Če skupščina z 2/3 večino pri drugem glasovanju odobri neki zakonski načrt, se ta vzlic predsednikovemu vetu uzakoni. Predsednik republike sklicuje skupščinska zasedanja, po potrebi pa lahko skupščino tudi razpusti. Poslance imenuje sam. Skupščina ima zakonodajno oblast. Sme izreči nezaupnico kakemu ministru, s čimer povzroči njegov odstop. Sodna oblast je neodvisna.

130.000-tonski ladji

Takini ladji gradijo sedaj na Japonskem. Prevažali bodo nafto in bosta preveliki, da bi mogli skozi Panamski ali Suezki kanal. Ta tankerja bosta prevažala nafto iz Arabije na Japonsko. V eni tankerji bodo lahko natovorili 900.000 sodov nafte. Dolga bosta po 300 metrov, na najširšem delu bosta široka 50 metrov, največja višina pa bo 20 metrov. Ladji bodo gnali motorji, ki bodo imeli po 28.000 konjskih moči in bodo zmogli hitrost 16 milj na uro.

Osnovno vodilo pri gradnji takih velikih je rentabilnost. Analize in preračuni kažejo, da bosta velikanki za 30 odstotkov cenejši, kakor pa so tankerji s 45.000 registrskimi tonami.

Vozovnica na mesec

Wernher von Braun, znani ameriški raketni konstruktor, je izračunal, da bo potovanje na Mesec stalo nič več in nič manj kot okoli 300 milijonov dolarjev.

V ZDA so se že naši ljudje, ki so plačali predujem za to potovanje. Toda ta plačila ne veljajo za prvo potovanje, ker prvi potniki na Mesec ne bodo za potovanje ničesar plačali. Njihovo življenje je dovolj visoka cena...

Nixon ne miruje

Kennedyjev nasprotnik pri volitvah ameriškega predsednika Richard Nixon, ki je zdaj zaposlen v neki odvetniški pisarni v Los Angelesu, zasluži letno okoli 90 milijonov dolarjev. Nixon pa želi ostati še nadalje v politiki: leta 1961 se namerava potegovati za stolček guvernerja zvezne države Kalifornije. Bivši republikanski kandidat je te dni izjavil časnika-

jem: »Ce bom postal guverner, bom na tem mestu tudi ostal in ne bom leta 1964 ponovno kandidiral za predsednika, pač pa bom zopet kandidiral leta 1968.« V primeru, da bi bil Kennedy leta 1964 ponovno izvoljen, ne bi mogel leta 1968 tretjič kandidirati, ker lahko vsak državljani ZDA samo dvakrat kandidira za predsednika — in tako ne bo še drugi Nixonov nasprotnik.

ZOPET SVEŽ KRUH

Škoda, ki nastane zaradi neprodanih količin kruha, je kar precejšnja. Zato so na Holandskem izdelali posebno peč, ki star kruh zopet osveži. Peč je električna in pod pritiskom dveh atmosfer spušča v njo vodno paro, segreto na 350 stopinj. Z njo osvežijo v desetih minutah večjo količino kruha. Nova peč je na Holandskem že zelo razširjena.

Obtožnica: 50.000 besed

Obtožnica proti vojnemu zločincu Adolfu Eichmannu obsega okoli 50.000 besed in jo bo državni tožilec bral 7 ur. Nato bo izraelski državni tožilec Gideon Hausner še razložil vsako od 15 poglavij obtožnice.

Prični dan razprave — 11. aprila, so razpravljali samo o sodnem postopku. Proces bo trajal najmanj dva meseca.

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

NEDELJA, 23. APRILA

- 7.35 Jubilejna uvertura
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.45 Iz albuma skladb za otroke
- 9.40 Istrska suita
- 10.00 Se pomnite, tovarilji...
- 10.30 Godala in tipke
- 10.45 Spoznavajmo svet in domovino
- 11.45 Zabavni orkester Raphaela
- 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.
- 13.30 Za našo vas
- 13.45 Od tu in tam
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
- 15.30 Kar radi poslušate
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 V tričetrtinskem taktu
- 16.40 Peli so jih mati moja
- 17.00 Za nedeljsko popoldne
- 17.30 Radijska igra
- 18.20 Legenda
- 18.31 Klavir v ritmu
- 18.45 Petnajst minut z kvintetom bratov Arsenik
- 20.05 Izberite melodijo tega tedna
- 20.50 Hammond orgle
- 21.00 W. A. Mozart v operi
- 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
- 23.05 Nočni koncert

PONEDELJEK, 24. APRILA

- 8.05 Simfonični plesi in rapsodije
- 8.40 Panorama zabavnih zvokov
- 9.00 Naš podlistek
- 9.20 Iz komičnih oper
- 10.15 Mala prodajalna ploč
- 10.40 Zbor Poljskega Radia
- 11.00 Po svetu jazza
- 11.30 Za otroke
- 12.00 Slovenske narodne, ki so vam všeč
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Mirko Petercel: Trg s klavno živino in mesom
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.30 Skladbe Janeza Komarja
- 13.50 Zvočni kaledoskop
- 14.15 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo slovenske poslušalce
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.40 Naši popotniki na tujem
- 16.00 V svetu opernih melodij

RADJSKI IN TELEVIZJSKI SPORED

OD NEDELJE, 23. APRILA DO SOBOTE, 29. APRILA 1961

- 17.15 Soferjem na pot
- 18.15 Glasbeno popoldne pri skladatelju in pianistu Janku Ravniku
- 18.50 Človek in zdravje
- 20.00 Glasbeni variete
- 20.45 Kulturni globus
- 21.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije
- 23.05 V ritmu današnjih dni
- 23.55 Prijeten počitek

TOREK, 25. APRILA

- 8.05 Izberite melodijo tega tedna
- 8.55 Radijska kola za srednjo stopnjo
- 9.25 Concertino za trabento in godalni orkester
- 10.15 Utrinki
- 10.40 Utrjajte svojo angleščino
- 10.55 Sto taktov glasbe
- 11.00 Trije odlomki iz oper
- 11.30 Deset minut iz naše beležnice
- 11.40 Popevke se vrstijo
- 12.00 Poje Ljubljanski oktet
- 12.15 Kmetijski nasveti — Franc Pirnat: Javni nasadi na deželi in mestu
- 12.25 Godalni orkester Emil Stern
- 12.45 Slovenske narodne v priredbi Karla Pahorja
- 13.30 Zabavni potpuri
- 14.05 Radijska kola za višjo stopnjo
- 14.35 Prerez Puccinijeve opere Madame Butterfly
- 15.40 Listi iz domače književnosti
- 16.00 Delovni kolektivi čestitajo za Prvi maj

- 17.15 Razgovor z volivci
- 17.25 Simfonija št. 7 v A-duru
- 18.00 Iz naših kolektivov
- 18.15 Alfred Scholz s svojim orkestrom
- 18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 18.45 Izobraževalni obzornik
- 20.00 Ob 15-letnici APZ v Ljubljani
- 20.30 Radijska igra
- 21.30 Glasba za godala
- 21.43 Iz filmov in glasbenih revij
- 22.15 Komorna ura
- 23.05 Zveneče kaskade
- 23.25 Po svetu jazza
- 23.55 Prijeten počitek

- 8.05 Mladina poje
- 8.30 Orkester RTV Ljubljana
- 9.00 Jezikovni pogovori
- 9.15 Za vsakogar nekaj
- 10.15 Jugoslovanski operni pevci v vlogah slovanskih oper
- 11.00 Romunska in bolgarska zabavna glasba
- 11.30 Za Cicibane
- 12.00 Sopranistka Marija Gazvoda poje narodne pesmi
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Mirko Šušteršič: Gozdna škoda po divjadi
- 12.25 Prvomajski pozdravi ob zabavni glasbi
- 13.30 Dve Beethovnovi sonati
- 14.05 Radijska kola za srednjo stopnjo
- 14.35 Orgle in orglice
- 14.40 »Ples kralja Matjaža«
- 15.45 Radijska univerza
- 16.00 Koncert po željah poslušalcev
- 17.15 Sestanek v sredo
- 17.30 Plesni orkester Bert Kämpfert
- 17.45 Jazz na koncertnem odru
- 18.00 Kulturna kronika
- 18.20 V domačem tonu s prvomajskimi pozdravi
- 18.45 Zabavni orkester RTV Ljubljana
- 20.00 Akademija ob 20. obletnici ustanovitve OF
- 21.30 Orkestralna glasba
- 22.15 Plena glasba
- 22.50 Literarni nokturmo
- 23.05 Iz modernega glasbenega sveta

CETRTEK, 27. APRILA

- 8.05 Glasba ob delu
- 8.35 Komorni zbor RTV Ljubljana
- 8.55 Radijska kola za višjo stopnjo
- 9.25 Iz dežele nad morjem in planinami
- 10.15 Naše ljubljeno mesto
- 10.40 Gozdovi pojo, simfonična pesnitev
- 11.00 »Lepo je v naši domovini biti mlad« — spored partizanskih pesmi
- 11.15 Reportaža o pohodu pionirjev Ob žici okupirane Ljubljane
- 11.30 Mali koncert lahke glasbe
- 11.52 Lepe melodije
- 12.00 Kolednica mladinskih brigad
- 12.15 10 minut z Avsenki

- 12.25 Odlomki iz naših oper
- 13.30 Za Praznik dela...
- 14.15 Svobodna zemlja
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.40 Očka, kaj si mi prinesel
- 16.00 Cetrt ure z zabavnim zborom Sergija Rajnisa
- 16.15 Zabaval vas bo trio Dorka Škoberneta
- 16.30 Naši operni pevci za 1. maj
- 17.15 45 minut turizma in melodij
- 18.00 Šopek slovenskih samospevov
- 18.30 Reportaža o ustanovitvi OF in njenem razvoju
- 20.00 Partizanski miting 1961
- 20.45 V sonce bo hosta zapela
- 21.25 Domovina — simfonija v enem stavku
- 22.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe
- 22.47 Adagio in Allegro
- 23.05 Cetrt ure s kvartetom Jožeta Privška
- 23.20 V plesnem ritmu
- 23.55 Prijeten počitek

PETEK, 28. APRILA

- 8.05 »OSE« odlomki iz scenske glasbe
- 8.30 Od polke do callypa
- 9.00 Naš podlistek
- 9.20 Cetrt ure z ljubljanskim jazz ansamblom
- 9.35 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 10.15 Tri poloneze Friderika Chopina
- 10.40 Angleščina za mladino
- 10.55 Kitara in vibrafon
- 11.00 Orkestralni odlomki iz italijanskih oper
- 11.30 Človek in zdravje
- 11.40 Ob Sredozemskem morju
- 12.00 Pesmi iz Bosne in Sandžaka
- 12.15 Kmetijski nasveti — Vet. Erik Špiler: Vpliv reje na zdravje piščancev
- 12.25 Vedri zvoki
- 13.30 Hitri prsti
- 13.45 Na Lomu in drugod
- 14.05 Za Iolarje
- 14.35 Naši najmlajši solisti vam pojo
- 15.45 Radijska univerza
- 16.00 Petkovo glasbeno popoldne
- 17.15 Razgovor z volivci

- 17.25 Prvomajske čestitke delovnih kolektivov
- 18.00 Iz naših kolektivov
- 18.15 Lepe melodije
- 18.30 V dvoranah Svoboda in prosvetnih društev
- 20.00 Kvintet George Shearing z godali
- 20.15 Tedenski zunanepolitični pregled
- 20.30 Obrazi iz naše glasbene preteklosti
- 21.00 Stenka Razin
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Po strunah in tipkah
- 22.35 Moderna plena glasba
- 22.50 Literarni nokturmo
- 23.05 Koncert jugoslovanske komorne glasbe

SOBOTA, 29. APRILA

- 8.05 Glasba ob delu
- 8.25 Iz vsakega nekaj
- 8.55 Za Iolarje
- 9.25 Radi bi vas zabavali
- 10.15 Koncert za klavir in orkester
- 10.40 Ruski tečaj za začetnike
- 10.55 Dve ruski popevki
- 11.00 Po svetu jazza
- 11.30 Pionirski tednik
- 11.50 Otroci izbirajo pesmico
- 12.00 Priredbe Mladena Pozajiča
- 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Pressiranje lončnic
- 13.30 Lepa Mara
- 13.50 Operne melodije
- 14.20 Sport in športniki
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.40 S knjižnega trga
- 16.00 Čestitamo za Prvi maj
- 16.40 Melani zbor »Slavček« iz Trbovelj
- 17.15 Po kinu se dobimo
- 17.45 Majhni ansambli
- 18.00 Jezikovni pogovori
- 18.15 Na promenadi
- 18.45 Okno v svet
- 20.00 Domači spored za soboto zvečer pred praznikom
- 20.25 Iz opernega sveta
- 21.00 Za prijeten konec tedna
- 22.15 Za naše izseljence
- 23.05 Do polnoči v plesnem ritmu

Televizijski spored

NEDELJA, 23. aprila

- 9.30 Kmetijska oddaja
- 10.00 Film iz serije Velvet Sportno popoldne
- 20.00 Sedem dni

- 18.00 TV film iz serije Medic
- 18.30 TV pošta
- 18.45 Dokumentarni film
- 19.00 TV pregled
- 19.30 Pomlad in ljubezen — glasbena oddaja
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Tedenski športni pregled
- 20.30 Gola cesta — TV drama
- 22.00 Šahovski komentar

TOREK, 25. aprila

- 15.25 Nogometno srečanje Italija : Severna Irska
- 17.10 TV za otroke
- 21.00 Prenos tujega televizijskega sporeda

SREDA, 26. aprila

- 18.00 Sestanek ob šestih
- 18.45 Nuklearna energija
- 19.00 Čas, ljudje in dogodki
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 TV helikopter
- 20.30 TV magazin
- 21.30 Portreti in srečanja
- 22.00 Šahovski komentar

CETRTEK, 27. aprila

- 9.00 TV v Joli
- 18.00 Razgled za mladi svet
- 18.30 Skopuh — film
- 19.00 Oživljena preteklost v Dobovi
- 19.30 TV obzornik
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Pionirski pohod Ob žici okupirane Ljubljane
- 20.30 Poznaš svoj domači kraj
- 21.30 Campanille — filmska oddaja
- 17.00 TV za otroke
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Celovečerni igrani film
- 22.00 Šahovski komentar

SOBOTA, 29. aprila

- 18.00 Otroci pojejo — 61
- 18.45 Navaržnost je moj poklic
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Prvomajske čestitke
- 20.30 Serafinov klub — humoristično-zabavna oddaja
- 21.15 Oboževani Giulio — drugi del glasbene komedije
- 23.00 Kapitan David Grief — serijski film

Jedi od vsepovsod

JAJCNA JED S PARADIZNIKOM IN DROBNJAKOM

4 žemlje, 4 dkg masti, 8 jajc, 2 žlici mleka, sol, 2 žlici paradiznikove meze, poper, drobnjak.

Žemlje, zrezane na kocke, prepražimo na masti. Jajca, mleko in paradiznikovo mezo razvrkljamo, osolimo, popopravimo in vlijemo na žemlje. Jajca naj mehko zarknejo. Jed potresemo s sesekljanim drobnjakom.

JOGURT S PUDINGOM

1 skavov puding, pol litra mleka, 6 žlic sladkorja, malo limonove lupine, 2 žlici ruma, pol litra jogurta.

Puding in 6 žlic mrzlega mleka razmešamo, dodamo sladkor, limonovo lupinico in ostalo vrelo mleko. Vse skupaj dobro prevremo, vs čas mešamo, odstavimo in na pol ohladimo. Nato dodamo rum, primelamo jogurt, napolnimo skodelice in jih postavimo na hladno. Tako pripravljeno puding je odlična sladica za otroke in prebolevalce.

HLEBČKI IZ OVSENIH KOSMIČEV

6 dl mleka ali vode, 20 dkg ovsenih kosmičev, malo pora, čebule, košček zelene, 3 dkg moke, 1 žlica pecilnega praška, 5 dkg sira, sol, 1 jajce, maščoba za cvrtje.

Ovsene kosmiče prelujemo z vrelim mlekom ali z vodo in jih pustimo 1 uro. Por, čebulo in košček zelene drobno zrežemo in primelamo kosmičem. TIK pred pečenjem primelamo moko, zmelamo s pecilnim praškom, dodamo nariban sir, sol in jajce. Z žlico oblikujemo žličke in jih pečemo na masti. Poleg serviramo solato ali kompot.

Ostalo je le pri pripravi

Problemi cerkljanskih žena

NUJNO BI POTREBOVALI VZGOJNO-VARSTVENO USTANOVO IN VSAJ MANJŠI OBRAT DRUŽBENE PREHRANE

V Cerkljah in njihovi bližnji okolici živi približno 5000 ljudi. Razen tega, da jih je okoli 200 zaposlenih v tamkajšnjih gospodarskih organizacijah in ustanovah, se jih več kot 600 vozi na delo v kranjske tovarne. Tako se v Cerkljah vse bolj pojavljajo problemi, s katerimi se srečujejo vsa večja ali manjša slovska naselja.

Predvsem gre tu omeniti varstvo otrok. Ze dolgo razmišljamo in razpravljamo o tem, da bo za otroke zaposlenih mater nujno potrebno poskrbeti, saj tako ne more iti več dolgo naprej. V vsaki družini sedaj rešujejo problem varstva po svoje; nekateri starši otroke lahko prepustijo svojim staršem ali drugim sorodnikom in morda sosedom, kjer teh možno-

sti ni, so otroci v času odsotnosti staršev prepuščeni sami sebi. Težko je tudi s prehrano. Razen tega, da so v eni izmed privatnih gospodinjstev sprejeli nekaj ljudi na hrano, si v vseh ostalih delavskih družinah pomagajo, kakor si pač vedo in znajo. V največ primerih pripravljajo hrano, ko pridejo iz službe. Prav zanimivo je, da je veliko številno žena, ki

bi se radi zaposlile, a se samo zaradi tega, ker ni urejeno varstvo otrok, ne morejo. Ne bi omenjala še velikoga števila onih, ki bi se radi hranili izven doma, seveda v primernem obratu družbene prehrane.

Toda Cerkljanom bi bila krivična, če ne bi napisala tudi to, da se za rešitev teh problemov, predvsem pa za ureditev varstva otrok, resno zavzemajo. Na lanskem splošnem zboru volivcev so jim predstavniki ObLO Kranj obljubili, da bodo v najkrajšem času našli nekaj sredstev, če bodo tudi vaščani sami prispevali svoj del in pri urejanju vrta pomagali s prostovoljnimi delom. Tako so v Cerkljah v kratkem času zbrali okoli 150 tisoč dinarjev in popisali vrsto prostovoljcev, ki so obljubili, da bodo prispevali potreben les in pomagali pri delu. Cerkljani so tudi menili, da bi bili v ta namen kar primerni prostori nad strojno postajo, vendar se pristojna občinska komisija s tem ni strinjala. Tako jim ne preostane drugega, kot da čakajo na denar za novogradnjo. V Cerkljah pa so skoraj prepričani, da tega denarja še dolgo ne bodo dobili, vseh potrebnih sredstev pa sami niti ne morejo zbrati.

Prejšnji mesec so v Cerkljah ustanovili Društvo prijateljev mladine. Najvažnejši sklep prvega občnega zbora je bil prav to, da skušajo najti možnost za ureditev varstva otrok. Čeprav je za to trenutno zelo malo izgledov, bi z ozirom na odločnost in vztrajnost, s katerima so se v Cerkljah zavzeli za rešitev tega problema, lahko zaključili, da se jim bo to v najkrajšem času tudi posrečilo.

SVETUJEMO

● Barvastega in pisanega perila nikoli ne namakajmo. Izmenčajmo ga takoj v mlačni milnici. Izplaknimo ga v mlačni vodi in zadnji vodi dodajmo malo kisa, približno eno žlico na liter vode.

● Oblačil z zadrgami prav tako ne smemo namakati.

● Tudi kravate lahko sami zlikamo. Izrežemo lepenko v obliki kravate in jo potisnemo vanjo, da se pri likanju ne bodo poznali spodnji robovi. Občutljivejše tkanine likajmo čez krpo.

● Čevlje iz barvastega usnja (rumenega, rdečega, zelenega, sivnega itd.) očistimo najprej prahu s čisto, posebej za to namenjeno krtačo. Nato jih namažemo z ustreznim kremo in kasneje osvetlimo z mehko krtačo.

● Rjave čevlje očistimo večkrat s krpico, namočeno v mleku. Za madeže uporabljajte bencin.

● Bele glave čevlje čistimo z mešanico bencina in smuka.

● Madeže od oljnatih barv, firneža in smol na belem perilu čistimo s terpentinom ali špiritom, na barvastem blagu in volni z bencinom ali s tetraklorovim ogljikom, nato pa z milnico.

● Čebulo lahko prav hitro zrumenimo, če jo posujemo z malo sladkorja in jo naglo prepražimo na majhni količini maščobe.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Mrtvaška komanda ima toliko posla, da mineta navadno dva dneva, včasih celo trije, preden se pojavi pokrit voz, ki ga vlečejo človeške pare in ki pobira mrtvece. Dokler jih ne odpeljejo in ne črtajo iz seznama barake, štejejo mrtve k številu in morajo vsak dan »nastopiti« v apelu.

Vse, kar slišim tu, mi samo potrjuje pravilnost moje odločitve, da moram vzeti svojo usodo v svoje roke.

Prisiljen sem bil prevzeti nalogo od dr. Mengeleja. Štejejo me kot zdravnika. Ze od prvega dne mi je bila prihranjena usoda ostalih kaznjencev v taborišču. S svojo civilno obleko sem ohranil svoje človeško dostojanstvo in danes spim v snažni sobici za zdravnike, v svoji postelji, v bolniški baraki št. 12.

Sedem je ura zjutraj. Vstati! Zdravniki — med njimi tudi jaz — in bolniško osebje se morajo zvrstiti pred barako. V kratkih minutah nas preštejejo. Nato pridejo na vrsto bolniki in mrtveci, ki so umrli ponoči, pa še leže med živimi.

Med zajtrkom v naši sobici sem spoznal svoje kolege. Šef-zdravnik 12. bolniške barake je dr. Lewy, nekoč profesor na univerzi v Strassbourgu. Njegov namestnik je dr. Grosz, profesor na univerzi v Zagrebu. Oba sta internista in kot zdravnika znana po vsej Evropi.

Tu v koncentracijskem taborišču sta svojo lastno tragedijo popolnoma zatajila. Samo pomagala bi rada, le pomagala, zdravila — kljub nezadostnim sredstvom, brez uspešnih zdravil, brez asepse in antiseptice. V aušviški atmosferi, kjer se od lakote, umazanih, slabega ravnanja in težaškega dela zrušijo tudi najbolj zdravi v nekaj tednih, dajeta ta dva lep vzgled prave človečanske veličine. Nobenega ozira na svojo lastno nevarnost ne poznata niti ne slabosti in izčrpanosti.

Skupina šesterih zdravnikov jima sledi v vsem brez premisleka. Ljubezni in ustrežljivi mladi francoški in grški zdravniki so to. Ze dolgo uživajo v žaganem potresnem kruhu iz moke divjega kostjara. Njihove starše, žene in otroke so že ob prihodu likvidirali — sežgali. Celo če so nekatere izmed njih dodelili desni skupini, je velika večina podlegla v treh ali štirih mesecih nečloveškemu trpljenju. Potem pa so izginili v nenasičnih krematorijih.

Zdravniki nosijo pezo svoje brezupne usode. Za vse grozote vedo in vendar skušajo z vso požrtvovalnostjo pomagati bolnikom.

Bolnikom...

Danes sem jih videl.

Njihova shujšana telesa so skeleti, ki tehtajo le še 30 kg. Od lakote so strahotno napihnjeni, usta so jim ranjena, čez in čez pokrita z zopernimi vnetji in gnojnimi krastami.

Te rumenokožne sence, to so naši pacienti. Kako težko je tu pomagati!

Jaz še nimam nobenega opravka. V spremstvu francoskega zdravnika pregledujem taborišče F. Majhno poslopje ob strani 12. barake takoj vzbudi mojo pozornost. Zgrajeno je iz lesenih plošč in ima le en prostor. V njem stoji samo dolga miza ter stol. Na njem je skrinjica z instrumenti za seciranje, v kotu posoda iz cinka.

Moj kolega mi pojasni, da smo v sobi za seciranje, edini v vsem taborišču; sobe že dolgo niso uporabljali. Francoz tudi ni poznal nobenega strokovnjaka, ki bi znal secirati. Po njegovem mnenju ni izključeno, da so načrti dr. Mengeleja spraviti sobo spet v obrat v zvezi z menoj.

Nato odideva spet na prosto.

S kolegom zveza prek bodeče žice. V taborišču preko goli temnopolti otroci. Zenske udrtih lic v pisanih oblačilih in napol goli moški in tlehi ali toje naokoli in opazujejo otroke pri njihovem igranju. To je znamenito taborišče ciganov.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

MODA

Se vedno je tu sezona splošnih plaščev in kostimov, čeprav ne bo dolgo, ko se bodo umaknili lahkim poletnim oblekam.

Gnojenje zelenjavnega vrta

Za pravilno gnojenje vrta moramo v vrto uvesti kolobarjenje. Vrt razdelimo na tri enake površine — poljine.

Prvo poljino gnojimo s hlevskim gnojem (4 q na 1 ar). Nanjo posejemo zelenjadicne in druge vrtnine, katere potrebujejo dušik: razne kapusnice (zelje, ohrovt, cvetača, koleraba — razen cvetličnega ohrovtja, ki mu gnoj škoduje). Sem sejemo tudi solate, spinace, kumare in buče.

Drugo poljino ne gnojimo z gnojem, temveč z gnojili. Edino k paradiznikom in k papriki damo kompost. Ze jeseni ali pozimi trčimo na 1 ar 3 do 6 kg žindre, 2 do 4 kg apnenega dušika in 4 do 5 kg 40 % kalijeve soli. Če nismo jeseni gnojili, ko smo vrt za zimo prekopal, potem trčimo zgodaj spomladi namesto fosfatne žindre 2 do 3 kg superfosfata na 1 ar, namesto apnenega dušika 1,5 do 2 kg amonijskega sulfata in namesto kalijeve soli 2 do 3 kg kalijevega sulfata na 1 ar. Na tako pognojeno poljino sejemo ali sadimo korenček, peso, redkev, zeleno, peteršilj, papriko, paradiznik in drugo zelenjavo. Zelenjavi, ki tvorijo omesenele korene, dajemo manj dušikovih hranil in več kalijevih. Nasprotno pa nudimo zelenjadnicam, ki tvorijo užitne plodove (plodovke n. pr. paradiznik) več dušikovih in fosfornih hranil. Poleti pa jih dognojimo z lahko toptivimi gnojili.

Na tretjo poljino sadimo stročnice (fižol, grah) in lukovke (čebula, česen, šalotka). Stročnice izkoriščajo značni dušik s koreninskimi bakterijami, zato jim nudimo dušik le v neznani mladosti, ko se na koreninah še niso razvile bakterije. Fižolu in grahu dajemo že pred prvim okopavanjem manjšo količino čistega solitra (0,75 kg na 1 ar). Stročnice imajo v sebi večje količine beljakovin, zato rabijo fosfor, katerega dajamo v obliki superfosfata — 3 kg na 1 ar. Lukovke zahtevajo predvsem kalij, katerega potrebujejo pri tvorbi sladkorja. Kalij zmanjša tem rastlinam ostrino in izboljša okus. Čebuli prija posebno kalijev sulfat (3 kg na 1 ar). Na tretji poljini se torej gnojenje ravna po zahtevnosti zelenjadnic.

Če imamo dovolj gnoja, lahko kolobarimo samo na dveh poljinah. Prvo gnojimo z gnojem, drugo z gnojili. Na prvih pridelujemo kapusnice, solatnice, skratka listnate rastline, potem plodovke in fižol prekadar, ki zelo dobro prenese gnoj. V drugo poljino prideje lukovke, korenovke in kuhinjska zelišča. Na posebni gredi, izven kolobarja, pa imamo zelenjadne trajnice t. j. rabarbaro, pehtran ter trajna zelišča, ker ostanejo na svojem mestu nad 3 leta.

Charles McCormac

10

BEG IZ SINGAPURA

Ni imelo smisla skrivati resnico. Konec koncev je na rokavu moje srajce še vedno bil znak radiotelegrafista.

»Radio.«
»Ah, radio! Saj res. Toda zakaj se niste predali z ostalimi?«
»Nisem vedel za predajo.«
»Tako? Vi, radijski človek niste vedeli za predajo?« Eden izmed japonskih vojakov je stopil za moj hrbet.
»Ne. Nisem imel več radija.«
»Lažnivci!«
Civilisti je skočil pokonci in me udaril močno do obrazu.

»Nisem imel radija,« sem ponovil.
Obrnil se je k polici, ki je stala za njim in je bila polna razne ropotije. Kot spreten žongler je izbral poljski telefon in ga vrgel na mizo.
»To je bilo vaše.«
Izrekel je trditve, ne pa vprašanja. Čeprav so me usta bolela od udarca, sem se morali nasmehovati.
»Ne, to ni moje.«
»To je vaš radio.«
Zijal je vame, ko da bi jaz hotel z zanikanjem tega dejstva samo odlašati priznanje. Zasmehal sem se.
»Ne. To ni moj radio. To sploh ni radio, temveč navadni generator vojaškega telefona.«
Spet je strmel vame, potem pa nenadoma prekinal zasiljevanje.
»V redu, v redu, narednik. Pojdite ven.«
Zunaj sem dolgo čakal na vročem soncu, toda človeka, ki me je zjutraj pripeljal sem, ni bilo od nikoder.

»Kje so moji prijatelji?« sem vprašal stražarja, ko sem plezal od zadaj na tovarnjak. Skomignil je z rameni in me sunil na deske. Molče smo se odpeljali.

Ko smo prišli nazaj v taborišče, je bil že mrak. Zasiljevanje je torej trajalo ves dan. Donaldson je prišel po najkrajši poti k meni in mi brez besede ponudil kos slane ribe ter pol konservne škatle vode. Počutil je na pete in me z vprašujočim pogledom opazoval, dokler nisem pojedel. Potem sem mu povedal, kaj se je zgodilo.

»So ti kaj storili?« me je vprašal.
»Samo udarce po ustih,« sem rekel. Potipal sem si obraz in začel, da bi si Japonec, ki me je udaril, rnil roko vsaj za polovico toliko, kot je rnil mene. »Zdelo se mi je bolj formalna klofuta.«
Vprašal sem ga, kaj je zvedel medtem.
»Oh, navadne bedarije. Eni govorijo, da bomo šli vsi v Siam na delo pri železnici, drugi pa šušljajo, da so se britanske čete izkrcale na Penangu.«
»Verjameš?«

»Kaj še!« se je zarežal.
Izgnil se je, del roke pod glavo in gledal v nočno nebo, ki se je bočilo temno in nerazložno nad svetlobo nečistih oblačil. Ozri sem se. Zunaj bodeče žice so hodili sem in tja japonski stražarji. Eden pa se je motovilil okrog električnega kabela, ki je ležal na vlažni zemlji in oskrboval prek generatorja ob vходу v taborišče vse obločnice z elektriko. Zadal pa so se bleščali veliki listi grmovja v vetriču in za njimi sta bila džungla in morje. Morje, na tem morju pa Pat v »Wakefieldu«. Pat z najinim otrokom. Deklico. Prav gotovo bo deklica, saj sva si jo oba želela. Brez strahu in skrbi bo lahko spala. Nobenih Japoncev ne bo, nobene vojne, ničesar, razen hrane, po kateri bo jokala (kolikokrat na dan je mora dobiti? Ah, saj piše v knjigi). In ob teh sanjah o Pat ter najini hčerki, ki je nisem še nikdar videl, sem se pogreznil v globoko, prijetno spanje.
Naslednji dan je nastal zame pekel.
Spet so poklicali moje ime in me pripeljali k isti zgradbi kot prejšnji dan. Toda bil sem sam in po-

stopek je bil precej drugačen. Tokrat nisem odšel v sobo za zasiljevanje, temveč so me tja brenili skozi vrata in me povrh še sunili s puškinim koptom pod rebra. »Zdal smo pa tam,« sem si mislil.

Pri mizi je sedel japonski oficir, ki je imel podolgovato, sploščeno glavo in okrogel, mesecu podoban obraz. Teža obraz ne bom pozabil nikdar v življenju. Bil je brezizrazen in krut hkrati. Stal sem pred oficirjem in čakal. On pa je vstal in tlesknil s prsti. Ko se je dvignil, sem videl, da je čokat in debel. Na pažu, ki ga je imel opasanega okrog života, je visel paradni meč z ročajem, ki je bil umetniško izdelan iz srebra in polzlatih kamnov. Oficir me je grdo gledal in naposled nagnal iz sobe.

Stražar pred vrati se mi je zarežal in me topnil s puškinim koptom po tilniku. Potem sem spet moral iti v sobo. Znova sem se postavil pred oficirja in čakal. Kolena so mi rahlo klecala.

Oficir je govoril angleški z mehkim, šibkim ameriškim naglasom.
»Kdaj se boste naučili pokorščine?« je zašepetal tako tiho, da sem ga komaj slišal. Spet je tlesknil s prsti in spet sem moral oditi iz sobe.

Zunaj me je zgrabil stražar za tilnik in mi porinil glavo med kolena. To je večkrat ponovil. Suvhal me je gor in dol, ko da sem možičel, v katerega mečejo na sejmišču žoge. Kri mi je stopila v glavo. Zdelo se mi je, da traja to mučenje že ure dolgo, a je v resnici minilo šele komaj več kot tri četiri minute. Stražar me je nato brenil na tla in spet udarjal s puškinim koptom po mojih rebrih. Končno me je postavil na noge in me še enkrat pripeljal v sobo. Oficir je pogledal od mize. Zdal sem vedel, kaj hoče in sem se mu priklonil. Soba se je počasi sukala okoli mene, potem pa so vse stvari le prišle spet na svoje mesto. Na mizi so ležali članki iz moje hiše na Cairnhillski cesti, vključno radijski aparat znanke Zenith.
»Ime vam je narednik McCormac?«
Skienil sem, da bom vljuden.
»Da, gospod.«
»Krajstvo letalstvo?«

»Da, gospod.«
»Katera eskadrilja?«
»Ne eskadrilja, gospod. Glavni stan.«
Močal je in me strogo gledal. S kupa papirjev na strani je vzel časopisni izredek, ki sem ga takoj spoznal. Bil je iz »Strait Timesa« in je kazal mene ter Pat med plesom v nekem singapurskem klubu. Na moji uniformi je bil dobro viden znak letalskega topničarja.

»So v vaših glavnih stanih tudi letalski topničarji?«

Postajalo mi je jasno, kam meri.
»Včasih, gospod. Posebno, če jih vzamejo od letalcev.«
»Od tega je že kako leto. Moja eskadrilja je odšla že pred časom.«
»Kam?«

»Ne vem.«
Pokimal je stražarju in ta me je udaril po ustih. Potem je spremenil taktiko.

»Vaša žena je Evroazijska?«
Ker nisem odgovoril, me je stražar udaril po tilniku.
»Vaša žena je Evroazijska. Tj vemo po sliki. Kje so njeni starši?«
Spravevanje se je zdaj naneslo na Pat in njene starše. Toda čemu? Nisem si upal niti pomisliti, kaj bi Japonci napravili s Pat za kazni, da se je poročila z Evropejcem, če bi jo dobili v Singapur. — Toda ona je bila že daleč na morju. Ali bodo skušali najti njene sorodnike in se maščevati nad njimi?

»Ne vem, gospod,« sem odgovoril.
»Vi dosi stvari ne veste, ali ne?«
Močal sem.
»Zakaj ste streljali in ubili tri Japonce, potem ko so se vaši že predali?«
Zdal sem bili spet tam kot prej.
»Nisem vedel, da so se predali.«
»Vi ste popeljali letali na letališča Catalina od Manile do Singapura, ali ne?«

NAŠ RAZGOVOR

Spet so bili prvi

K Jožetu Zveru, upravniku Kmetijskega posestva Cerklje, sem se namenila predvsem zato, da mi pove, kako bodo uredili vrtnarijo, katero Cerkljani zelo težko pričakujejo. Toda že ob priletu razgovora sem se odločila, da napišem nekaj tudi o posestvu kot celoti. Zelo me je namreč začudilo, da mi je upravnik posestva na vprašanje, kaj sedaj delajo, odgovoril, da nič, ker so vse že podela. Seveda — mislil je le na obdelovanje polja, drobnih opravil tudi na posestvu nima zmanjka, razen tega pa njihovi traktoristi pomagajo obdelovati druga polja. Res je temu

v precejšnji meri vzrok izredno lepo vreme, toda tudi sicer so bili v zadnjih letih vedno nekoliko pred okoljskimi kmetijskimi posevki. Seveda me je potem zanimalo, kako veliko je posestvo in koliko ljudi zaposluje. Tole mi je povedal tovariš Zver: Cerkljansko posestvo ima sedaj 150 hektarov zemlje. Na njej sejemo oziroma sadimo krompir, pšenico, oves in krmne rastline, predvsem silažno koruzo in lančburško mešanico. Imamo namreč nekaj več kot 100 glav živine. Na posestvu pa so zaposleni trije traktoristi, štiri pri živini in še

manjše število poljskih delavcev. Vsi delavci so nagrajevani po učinku in mesečni prejemki sučejo med najvišjimi 15 in okoli 35 tisoč dinarjev. Omenil ste, da je bila na prostoru, kjer nameravate urediti vrtnarijo, sedem let drevesnica kmetijske zadruge. Ali boste pridelovali zelenjavo že letos? Predvsem bomo sedaj morali močno izboljšati zemljo. V toplih gredah imamo prostora za 10.000 sadik. Tudi ko smo jih letošnjo pomlad že tu posadili. Do prihodnje pomladi bi delovali povečali število oken vsaj za tisoč sadik. Na odprtih gredah bomo razen drugega letos vzgojili tudi tisoč sadik krmnega ohrovtja. Bo dovolj odjemalcev za zelenjavo, ki jo nameravate pridelovati v prihodnjih letih? Prav gotovo bo. Za potrebe prebivalcev Cerklje in okolice sedaj vso zelenjavo dovažajo od drugod, prav tako bomo lahko skrbeli za po-

TELESNA KULTURA

Stafeta mladosti po Gorenjski

Čestitke tovarišu TITU

trebe Krvavca in novih gostinskih objektov ob letališču na Brnikih.

(Nadajevanje s 1. strani) MOJSTRANA, 14. aprila — V centru Mojstrane se je zbralo približno 300 domačinov, da bi pozdravili nosilce štafetne palice. Pridružili sta se ji še lokalni štafeti Zveze borcev z Milinc in planinska štafeta z vrha Triglava. Solarji z osemletki, člani telesno-vzgojnih društev in ostalih množičnih organizacij, so nato nesli pozdrave naprej proti Jesenicam. Med številnimi nosilci smo opazili tudi škafalca Janeza Poldo. Glavni koloni so se pridružili šte-

vilni motoristi, kolesarji in drugi. JESENICE, 14. aprila — Prav prisrčen sprejem so pripravili Jeseničani, saj se jih je pred tribuno na avtobusni postaji zbralo nad 3000. Štafetno palico je tu od najboljšega hokejista Tišterja sprejel predsednik ObLO Jesenice Franc Treven in imel krajši pozdravni govor. Pionirji so recitirali, jeseniška godba na pihala pa je zaigrala koračnico. Vsi, ki so se zbrali, so imeli eno željo, izročiti pozdrave tovarišu Titu. — Državni mladinski prvak v smučarskih skokih Ludvik Zajc je nato sprejel štafetno palico od tovariša Trevena in jo ponesel proti Zirovnici in Radovljici. Priljučile sta se ji še lokalni štafeti, in sicer iz Radovne in Javorniškega rovtja, ki so šle že prej skozi jeseniške delovne kolektive.

RADOVLJICA, 14. aprila — Nad 1500 Radovljčanov se je zbralo pred poslopjem občinskega ljudskega odbora. Nosilcem štafetne palice in vsem prisotnim je govoril sekretar Občinskega komiteja Zveze komunistov Radovljica tovariš Albin Jensterle. Stalilo so čestitke in pozdravi še ostalih organizacij radovljiške občine. — Kratke kulturne programe so izvedli radovljiška godba na pihala in pionirji domače osemletke. V lokalni štafeti iz Bohinjca, ki se je republiški pridružil v Radovljici, so Bohinjci v svojem sporočilu tovarišu Titu napisali med drugim tudi tole: »Tudi Bohinjci izpod Triglava se hvalčimo pridružujemo z iskrenimi voščili najlepšim izbranim državljanom, da bi bil deležen v polni meri zdravja in osebnih srečeh med svojimi narodi, ki si jih herojsko vodil v najtežjih dneh k svobodi, obnovi porušene domovine, pri uspešni graditvi naprednega socialističnega gospodarstva. Strnjeni ti kličemo tovariš Titu: Se mnogo zdravil, srečnih let! Bohinjci.« V Radovljici se je republiški štafeti pridružila še štafeta iz Begunj in Kropce.

Nekaj pred Naklom se je republiški štafeti pridružila še trziška štafeta, ki so jo mlada srca nesla naprej proti Kranju. V Naklem so ob cesti štafeto počakali domačini, med nosilci pa smo spet opazili 84-letnega Jožeta Sorga.

KRANJ, 14. aprila — Prebivalci Kranja so svečano pričakali nosilce republiške in nekaterih lokalnih štafet. Med lokalnimi naj omenimo jamniško, krvavsko, jezersko, škofjeloško, žirovsko in železniško ter še mnoge druge štafete. Več kot 3000 Kranjčanov je govoril — predsednik SZDL Kranj tovariš Stane Božič, potem predstavnik JLA in pionirji. Med gosti pa smo na tribuni opazili tudi sekretarja Okrajnega komiteja Zveze komunistov Kranj, tovariša Janka Rudolfa, predsednika Okrajnega odbora SZDL Kranj, tovariša Jakoba Zena in druge družbeno politične delavce krajskega okraja. Za kratke kulturne programe so poskrbeli pionirji, krajska godba na pihala in mladinski pevski zbor krajske gimnazije. Med nosilci štafetne palice smo tudi v Kranju opazili znane športnike, med njimi Janeza Sumija, Slavica Zupančiča in druge.

Iz Kranja so mladi ponesli štafeto naprej do Medvod, kjer so jo popoldne sprejeli nosilci ljubljanskega okraja in jo nesli naprej v Ljubljano. Nismo mogli zabeležiti vsega, kar smo videli, kako so prebivalci Gorenjske izrekli najiskronejše čestitke svojemu ljubljanskemu tovarišu Titu. M. Zivkovič

Naša športna prognoza

Odločitev v Celju?

KAMU NEDELJO

KAMNIK V okviru republiških pionirskih iger bo v nedeljo ob 9. uri na igrišču poleg kopalnice modelarski klub organiziral republiško prvenstvo letičnih hitrostnih modelov. Sodelovalo bo 50 modelarjev iz vse Slovenije.

V veliki dvorani Doma v Kamniku bo v nedeljo ob 10. uri Revija mladinskih pevskih zborov občine Kamnik.

KRANJ Ob 16. uri bodo v Prešernovem gledališču gostovali člani DPD »Svoboda« Jzersko, in sicer z dramo F. S. Finžgarja »Razvalina življenja«.

KOSARNA — Danes ob 20. uri v Savskem logu Triglav: Radnički (Slavonski brod).

JUDO — V avli OLO se bosta pomerili ekipi Triglava in Ilirije, in sicer ob 18. uri, jutri ob 10. uri pa ekipi Triglava in Ljubljane.

SKOFJA LOKA Danes ob 20. uri bodo v domu DPD »Svoboda« Kranjčani uprizorili dramsko delo Alejandra Casona »Drevesa umirajo stoji«.

JESENICE S predstavo »Drevesa umirajo stoji« bodo kranjski gledališčniki gostovali v gledališču »Toneta Cufarja« ob 15. in 20. uri.

KROPA Jutri popoldne bo odbojarska tekma II. republiške moške lige, in sicer Kropa v Triglavu.

JEZERSKO Ob 10. uri bo pionirsko okrajno prvenstvo v smučanju.

KOKRICA Aktiv LM priredi v zadruženem domu ob 16. uri plesni venček.

V petem kolu imamo spet zmagovalca z vsemi šestimi pravilno prognoziranimi izidi. VINKO FAJEAR iz Kranja je namreč »vedel«, da bo Triglav igral neodločeno z Mariborom, prepričan je bil tudi v zmago Jesenic, Mladosti, Skofje Loke in Trziča, prav tako pa je menil, da se mora dvoboj ljubljanskih ligajev končati z remijem. K »šestici« mu seveda iskreno čestitam, medtem ko bo priborjeno nagrado prejel po pošti. Po pet pravilnih prognoz so imeli v nedeljo trije naši sodelavci. Dva od teh je prevarila tekma v Ljubljani, enega pa srečanje med Triglavom in Mariborom.

Prvič nam je danes pisal Janez Ravnik iz Broda pri Bohinjski Bistrici. V pismu pravi, da ni dobro razumel, kako je treba pisati »stiste številke«. Tudi v Kranju mi je prijateljica potožila, da se iz tistih števil pravi nič ne spozna. Obema, in vsem, ki načina športne prognoze še ne poznajo, naj stvar še enkrat razložimo. — V ponedeljkovi in srednji številki Glasa objavljamo pare za nedeljsko kolo športne prognoze. Kdor želi sodelovati z nami, nam mora do vključno četrtka poslati svoja mnenja o končnih izidih omenjenih srečanj, tako da ob pomembnem paru napiše številko 1, če meni, da se bo dvoboj končal z zmago tistega, ki je prvi napisan (domačin). Če napovedovalec misli, da bo tekmo dobil drugonapisani (gost), napiše ob paru številko 2, medtem ko za prognoziran neodločen rezultat napiše ničlo.

Tisti, ki v soboto napove največ pravilnih izidov nedeljskih tekem, prejme nagrado Glasa — mesec dni brezplačno prejema naš list po pošti. — Upamo, da smo

tistim, ki bi radi sodelovali v naši rubriki ter s svojimi prognozami dajali nogometnim novega poleta, s tem ustregli, zato pričakujemo prihodnjih še več prispevkov.

Pred jutrišnjimi srečanji smo prejeli tele napovedi:

Table with 2 columns: Match and Score. Rows include Olimp: Triglav 2:2, 2:2, 2:2, 2:2, 2:2, 2:2; Jes.: Naklo 1:2, 1:0, 1:0, 0:2, 0:1, 0:1; Planika: Naklo 2:1, 0:1, 1:2, 2:2, 2:1, 2:2; Preš.: Šk. Loka 2:0, 2:2, 2:2, 2:2, 2:2, 2:2; Triglav B.: Tržič 2:2, 2:2, 2:2, 2:2, 2:2, 2:2; Ljublj.: Sobota 1:1, 1:1, 1:1, 1:0, 1:1, 1:1; ki so nam jih poslali — po vrsti: Janez Ažman iz Naklega, Anton Bitenc iz Kranja, Peter Pilkur iz Zirovnice, Franc Štebe iz Gore pri Komendi, Anton Plut iz Kranja, Vinko Valjavec iz Raven pri Trziču, Zvone Mlakar in Vladislav Eržen iz Kranja, Janez Ravnik iz Broda pri Bohinjski Bistrici, Zvone Zaletel, Janez Zumer, Slavko Kaltenekar in Matjaž Senk iz Kranja.

Celjski Olimp, ki je predzadnji na prvenstveni lestvici Slovenske conske lige, je v nedeljo sredi Trbovelj premagal Rudarja, enega kandidatov za drugo mesto. Jutri sprejema v goste kranjsko enajstorično, ki je doslej v spomladanskem delu tekmovalna osvojila 5 točk na tujem in e eno doma! Tekma, ki bo popoldne na igrišču Olimpa ob Mariborski cesti bo torej tihično prvenstvena, saj obema moštvoma grozi izpad iz lige. Kranjčani so nekoliko na boljšem, saj imajo točko več, tako da

Državno prvenstvo kegljavk

KAVČIČEVA DRŽAVNA PRVAKINJA

Minulo soboto in nedeljo je bilo v Beogradu državno prvenstvo kegljavk. Največji uspeh na njem so dosegle slovenske tekmovalke s Kranjčanko Franco Kavčičevo na čelu, ki je pri posameznih oseh osvojila naslov državne prvakinje. V ekipnem tekmovanju si kranjski Triglav deli drugo in tretje mesto z ljubljanskim Gradisom, za Novim Sadom.

Maja v Kranju speedway dirke

Kranj — Športna komisija pri AMD Kranj je imela v zadnjem času že več sej, na katerih so razpravljali o letošnjih mednarodnih speedway dirkah. Med drugim so sklenili, da bodo mednarodne speedway dirke v Stražišču, in sicer 20. in 21. maja. Računajo na udeležbo prijavitelcev iz štirih držav. Ze sedaj pripravljajo in urejujejo tekmovalno stezo, da bodo dirke čimbolj nemoteno potekale.

Odličen rezultat Brejca

Tržič — V nedeljo je bilo v Strelškem domu v Trziču prijateljsko strelsko tekmovanje med člani strelske družine »Iskra« iz Kranja in trziškimi strelci. Slednji so zmagali z 2628 krogi pred gosti, ki so dosegli 2612 krogov od 3000 možnih. Prvo mesto med posamezniki je zasedel Lačo Brejc iz Trziča, z odličnim rezultatom 567 krogov od 600 možnih ali 6 krogov več kot jih je dosegel letošnji republiški zmagovalac »Za zlato puščico«. Drugo mesto je dosegel Franc Cerne iz »Iskre«, s 547 krogi od 600 možnih.

Tekme alpinistov

Preteklo nedeljo je bilo pod Stearščim republiško tekmovanje v ocenjevalni vožnji, ki se ga je udeležilo 67 trziških ekip. Proga je bila odlično pripravljena, saj jo je delalo 10 trziških alpinistov pod vodstvom Slavka Lukanca. Razdeljena je bila na 3 oziroma 4 dele, in sicer razpoke, prepade, prehode in meglo, dolga pa je bila 1800 metrov.

Rezultati so bili naslednji — moški — alpinisti (11 ekip): 1. PD Tržič 0:6,07; ženske — alpinistke: 1. Ljubljana Matica 24:07,2; mladinci (17 ekip): 1. PD Tržič 0:4,25; mladinke (2 ekipi): 1. Kranjska gora 0:8,34; pionirji (16 ekip): 1. PD Bleč 0:59,3; pionirke (3 ekipe): 1. PD Bleč 4:12,4; planinci (13 ekip): 1. Kranjska gora 0:10,37 itd.

E. J.

Nekaj cerkljanskih pionirjev smo zatekli prav v času, ko so z vso vnemo urejali del novega igrišča. Več o njihovem delu bomo napisali v prihodnji številki »Glasa«.

Danes in jutri v Železnikih

V spomin pionirskemu odredu »Ratitovec«

Vsa selška dolina, še posebej pa Železniki, so se že dlje časa pripravljali na prvo večjo proslavo na Gorenjskem v počastitev 20. obletnice ljudske revolucije. Danes in jutri bodo v Železnikih počastili spomin prvega pionirskega odreda v Sloveniji »Ratitovec«. Za organizacijo te proslave, so se že pred dvema mesecema ustanovili poseben pripravljalni odbor, ki je uredil vse potrebno, da bo proslava najbolj uspela.

Ze ves teden so se med mladino v delovnih kolektivih v Železnikih vrstila športna tekmovanja in razgovori s preživelimi člani pionirskega odreda »Ratitovec«.

Osnednja proslava bo jutri ob 10. uri v Železnikih, ko bodo pred osemletko odkrili spominsko ploščo prvemu pionirskemu odredu »Ratitovec«. Spominska plošča, ki je že pred šolo, namestili so jo v teh dneh, je vzidana v skalo, ki ima obliko Ratitovca.

Po odkritju spomenika in svečanem govoru, bo mladina Selške doline izvedla še kulturni program, na katerem bo sodeloval pevski zbor iz Železnikov, godba na pihala in recitatorji. Popoldne ob 14. uri pa se bo pričela mladinska zabava v domu telesno vzgojnega društva »Partizan«, kjer bo za ples igral kranjski jazz ansambel.

Na jutrišnji proslavi računajo prireditelji, seveda če bo lepo vreme, na precejšnjo udeležbo šolske mladine in mladine

iz delovnih kolektivov z vse Gorenjske. Na proslavi se bo zbralo okoli 2000 mladine.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel Okrajni komite mladine iz Kranja, organizacijo pa je pripravila mladina iz Železnikov. Na proslavi se bodo zbrali tudi vsi preživeli člani pionirskega odreda in bodo hkrati razvili tudi svoj prapor in najmlajše sprejeli v pionirsko organizacijo.

M. Z.

● Mladina v kranjskem okraju se že pripravlja za delo na avtomobilski cesti. Letos bodo mladinci lahko obiskovali tudi razne tečaje za polkvalificirane delavce. Tečaji bodo za vodovodne instalaterje, električarje, zidarje in traktoriste. Te specialne brigade bodo na avtomobilski cesti 4 mesece.

z zmago lahko prehitijo še Novo Gorico, v primeru, da ta izgubi s Slovanom. Ker pa se tudi slednji bori za obstanek ter povrh vsega igra na tujem, ni pričakovati tako gladih računov. Jutrišnje kolo slovenske conske lige bo torej potekalo v znamenju obračunov; kdo pa bo iz tega kaj odnesel, le ne vemo. Triglavani se bodo vsekakor skušali oddolžiti Celjanom za jesenski poraz v Kranju, ko so gostje zmagali z enim golom. — Vsi razen enega so tokrat napovedali zmago Kranjčanov, medtem ko dva prognozirata remi.

V prvem srečanju bo illog za dno prvenstvene tabele, pri drugem pa je stvar obratna — gre za vrh in naslov prvaka.

Nogometno prvenstvo mladincev MARIBOR : TRIGLAV 5 : 3

V sredo je bila na igrišču Mladosti v Stražišču prvenstvena tekma republiške lige med mladinskima enajstoričama Maribora in Triglava iz Kranja. Zmagali so gostje, ki na prvenstveni lestvici prepihljivo vodijo in imajo več kot deset točk naskoka, vendar je bila njihova premoč le v dveh golih. To sicer ni bila premoč ampak prednost, kajti sodnik jim je priznal gol, čeprav je bil dosežen iz očit-

Poživitev broderskega in letalskega modelarstva

Skofja Loka — Občinski odbor Ljudske tehnike v Skofji Loki je v zadnjem času močno poživil svojo dejavnost, predvsem na področju broderskega in letalskega modelarstva. Ker prav na tem področju dela niso imeli potrebne strokovnega vodstva, so poslali na večdnevni instruktorski tečaj v Ljubljano dva svoja čla-

Novosti pri tečajih Avto-moto društva

Kranj — Avto-moto društvo v Kranju je v preteklih dneh zaključilo kar z dvema tečajema za soferje amaterje. V prvem tečaju je bilo 65 študentjev, v drugem pa 20. Društvo je v zadnjem času uvedlo novost pri predavanjih. Ta so namreč spremljana s poučnimi prometno-vzgojnimi filmi. Sedaj pa so prvokrat vnesli v program tudi strokovno predavanje o prvi pomoči na cesti.

Kranjsko avto-moto društvo razpolaga z več motornimi vozili. Ima dva avtomobila Fiat 600, 3 avtomobile Fiat 515 B, nadalje Fiat 1100 in 1400 ter motorno kolo Puch 175 cm. V kratkem nameravajo kupiti še avtomobil Fiat 600 D.

Društvo je v zadnjem času tudi moderniziralo kabinet v Zadruženem domu na Kokrici, kjer imajo prometno-vzgojna predavanja za člane predvojaške vzgoje.

Jeseničani so v jesenskem delu tekmovanja z Mladostjo, ki vodi na gorenjski tabeli, izgubili po protestu, medtem ko se je tekma v regularnem času končala neodločeno s 3:3. Jutri bodo nedvomno skušali nadoknaditi izgubljeno ter se z dvema točkama približati prestolu, kajti za to je vedno ni prepozno.

Planika: Naklo bo tudi zanimiv dvoboj, v katerem pa ima lamski prvak (po mnenju bračev in po nedeljski neresnosti) malo upov na zmago — 15:11 za Naklo.

Skofja Loka igra jutri s Prešernom, Tržič pa izven konkurence z drugim moštvom Triglava — zmagi za goste.

Pred sezono veslaških prireditev

Bled — Tu se že pripravljajo za letošnje veslaške prireditve. Mladi veslači v četvercih, osmercih in drugačnih tekmovalnih čolnihih že kar pridno krepijo svoje moči in urijo sposobnosti z upravljanjem vesel. Tekmovalni veslaški program predvideva za letos vrsto različnih domačih in mednarodnih tekmovalj. — Prvo pomembno tekmovanje bo že 1. maja. Takrat bo na sporedu poskusna regata. 1. in 2. julija pa bo na Blejskem jezeru XI. mednarodna veslaška regata. Za 8. julij je predviden veslaški troboj (mladinski) Koroška, Trst, Slovenija. 8. julija pa bo slovensko prvenstvo.

Nekaj pred 14. uro včeraj so pionirji že odnesli štafeto iz Kranja